პროლეტარებო მთელი ქვეყნისა შეერთდით

მეოთხე წელიწადი

კომუნისტი

ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტის ორგანო

ცაკის ორგანო

რედაქცია ბაქო-დანი, ბუხარელის ბულვარი № 24, მეორე სართული

მთავარი კანტორა ფოსტა-ხანა, ბუხარელის ქუჩა № 20 ტელეფონი 16—68

რედაქციაში საქმისადგილ ნადლაბარაკევ. მეორეს ყოველდღე გარდა კვირა-უქმე დღეებისა 9-დან 10 საათამდე. ტელეფონ ნომერები: რედაქტორის 14—76, მდივნის 10—53.

ფასი: ქალაქში—1 თან. 30 კ. ქალაქს გარეშე ცალი ეგზემპლარი—1 თან. 40 კ. კოლეტ. ხელ. 1 თან. 90 კ.; ქალაქს გარეშე ცალკეული ეგზ. 1 თან. გაიცემოდა 20 კ. ხელ. ფასი. ნომერი ნომერზელის სტრიქონი. სამ ფოიერი განცხადება 5 თან. ხელ. განცხ. ფასები მოთავსებულ ნომერში მიეცემა მხოლოდ 2 ათ.

გაზეთის დღევანდელი №-რი შეიცავს 6 გვერდს.

ღღ ი ა ლ ი

— ხახერძნეთში გამოცხადდა რესპუბლიკა. მეფის გვარეულობის ქონება ხახელმწიფო კუთვნილებად არის გამოცხადებული.

— თბილისში დიდი [illegible] ბრძოლა. [illegible] რესპუბლიკის გამოცხადებას. [illegible] - მთავრობა [illegible] ბალშა მათრახებით გაუნ[illegible].

— მურმანის ნავსადგურ[illegible] ინგლისელ[illegible] ბაზებით ხაბჭოთა კავშირისათვის.

№ 69 (924) ხუთშაბათი, 27 მარტი 1924 წ. ყოველდღიური გაზეთი ფასი 5 კაპ. ჩერვონცებით. № 69 (924)

დაეხმარეთ უპატრონო გავშვებს

ხალხთა მეგობარ ხ. ხ. რ. ყველა მუშა ქალებს და გლეხ-კაცის ქალებს, ყველა მუშებსა და გლეხკაცებს, და ყველა პატიოსან მოქალაქეთ ხალხთველთ ყველა ხამაზრო ალმ ხკომების თავმჯდომარეებს, ხამხრეთ-ოსეთისა, აბრიტანისა და აფხაზეთის რესპუბლიკების ცაკის თავმჯდომარეებს.*)

იმპერიალისტურმა ხასაკლაომ, ხამოქალაქო ომმა, ეკონომიურმა არეცდარეგამ და ვოლგის განპირა გუბერნიების არაჩვეულებრივმა ხიმშილმა ქუჩაზე გამოყარა ასი-ათასობით უპატრონო, მშიერი, ობოლი და ალადმყოფი ბავშვები..

ნაგავის ყუთები, დამტვრეული ვაგონები, ღრმა ორმოები, ქალაქის დიდი შენობების ციცი შესასვლელები, ბაპარტაზეტული მაზოლები, დანგრეული აგარაკები—ეი „საუკეთესო“ დამის გასათევი ადგილები, რომელნიც წყლად ხვდათ ათი ათასობით უპატრონო-უმწეო,მშობლიურ ალერსს მოკლებულ და ქუჩაზე უდანაშაულოდ გამოგდებულ ბავშვებს!..

ეს ბავშვები ასობით და ათასობით ღღუჩ'ეან და ამას ვერავინ აბრალებს. ხახელმწიფო არ ზოგავს არავითარ თავის ძალღონეს და ხაშუალებებს, რომ აიყვანოს ეს უბედური ბავშვები თავის მზრუნველობის ქვეშ და მოთავსოს ისინი ხამბავშო დაწესებულებებში... მაგრამ ყველა მოვალეობის აღსრულება, ყველა ამოცანების დაძლევა ამ ბავშვთა მიმართ ღღეს ხახელმწიფოს მარტო არ ძალუძს...

დაახლოებით ს. ს. რ. დიდი კავშირის ყველა რესპუბლიკებში ერთი მილიონი ბავშვი უკვე მოთავსებულია ხამბავშო ხახლებში. მაგრამ უმწეო ბავშვთა რიცხვი, მიუხედავად ამისა, იზრდება ყოველ ხაათობით, ღღითი ღღე,—მათი რიცხვი რამდენიმე მილიონისა ეხლა!. ეს ხაშუფხარო მოვლენა თვალსაჩინოა ყველასათვის, ვინც კი დიდ ქალაქებში ცხოვრობ, რკინიგზით მოგზაურობს, ან ზღვის პირა ქალაქებში ხომალდების ხადგომი ადგილები დაუფლია..

შიშველ-ტიტველნი, ჭუჭყიანები, ბოხდარ-მოქონცულები ხამშილისგან—ეს პატარა კაცუნები თითოეულ ნაბიჯზე ხელს გვაშვერენ დახმარებისათვის. ეხლ კი ხშირად გუდაფუსტებულნ და უუფარადოებით მათ გვერდს ვუვლით!

განა ეს ასე უნდა იყოს?! ეს ბავშვები — უდანაშაულო მსხვერპლნი ეკონომიური სიავწროვისა და ხამშილისა—ხომ ჩვენი მომავალია...

მაშ, დაუყოვნებლივ უნდა მივიღოთ ყოველგვარი ზომები, არ და ვიშურათ არავითარი ჩვენი ხაშუალება, ფიზზე დავაყენოთ ყველა და გადავარჩინოთ ჩვენი ძალღონე, ძალის პირი დავუკარგოთ ყველას, დავკრათ ბუკი-ნაღარა, ვინაიდან უმწეო ბავშვების დახმარების ხაქმის გადადება ყოველდ შეუძლებელია!..

ჩვენი დიდი ბელადი **ლენინი** ხულით და-გულით წუხდა და ყოველთვის ფიქრობდა ასეთ ბავშვების მდგომარეობაზე. მან სხვა მრავალ ხაქმეთა შორის ჩვენ გვიანდერძა „ბავშვთა უმწეობის დაკვადაცია“, მოსპობა...

და ჩვენც—ს. ს. რ. კავშირის ყველა ცაკთან ვიწყობთ მისი ხახელის „ბავშვთა დახმარე კომისიებს“... ეს კომისიები მიმართავენ ხაბჭოთა დიდი ქვეყნის ყველა მშრომელთ, ყველა პატიოსან მოქალაქე ქალებსა და ვაჟებს—დაჩაგრულთ მოიწყონ „ბავშვთა დახმარე დიდა“, ან „ბავშვთა მეგობრების“ ხაზოგადოებანი...

ამ ხაზოგადოებათა მიზანია—ხულ მოკლე ხანში ჩაიყვანონ უპატრონო ბავშვები ისეთ პირობებში, რომ ბოლოს ისინი გამოგიდნენ არა მოხეტიალე ქუჩებზე, მშიერ-მწყურვალნი, დაკანაულ-დასნეულებულნი და ბოროტმოქმედნი,—არამედ ხანი შეეძლონ მუშურ-გლეხურ ხახელმწიფოსა და ხაბჭოთა ხაზოგადოების ჯანმრთელი და ხასარგებლო წევრნი და მოქალაქენი...

ეს იქნება ყველაზე უფრო ძვირფასი და ხაუკეთესო ძეგლი ყველა ქვეყნის მშრომელთა და ყველა დაჩაგრულ ხალხების დიდი ბელადის, ამხ. ლენინისათვის...

თქვენ, ცაკის თავმჯდომარეებს, ხამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტების თავმჯდომარეებს, ხრულად ხაქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ხახალხო კომისარიატი ხაჭმო გთხოვთ იყოთ მათი რწმენებულად „უმწეო ბავშვთა დახმარე“ ხაქმის მოწყობაში

ხაქართველოს ცაკი და ხახკომ ხაბჭო მოგიწვევთ თქვენ მიიღოთ ყველგვარი შესაფერი ზომები, რათა მშრომელთა ფართო მასები და ხაზოგადოდ ყველა პატიოსანი მოქალაქე ჩაბმულ იქნას „უმწეო ბავშვთა დახმარების“ ხაქმეში და თქვენ, ძმანო, კავშირისა, ქალთა „ბანოფოდელების და ჩვენი შეძრძოლი ახალ გზაზედ კომუნისტური კავშირის დახმარებით, მოაწყოთ ადგილობრივ „ბავშვთა დახმარე ხაზოგადოებები“ „უმწეო ბავშვთა დახმარე დიგა“ ან „ბავშვთა მეგობრების“ ხაზოგადოებანი ისე, როგორც თბილისში მოეწყო და ეწყობა, ხადაც ხრულად ხაქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან უკვე დაარსებულია „უმწეო ბავშვის“ დახმარე უწენენი კომისია ამხ. ლენინის ხახელობისა და ამ კომისიასთან, მის გარშემო დგება ფართე ხაზოგადოება „ბავშვთა მეგობრების“ ან „უმწეო ბავშვთა დახმარე დიგა“!..

მაშ, ყველა უმწეო ბავშვის დახმარებისაკენ!..

ყველა ბავშვთა უმწეობასთან ხანრძოლ ბრძოლაზე!..

ყველა, ყველა დაეხმარეთ უმწეო, მშიერ და დაღუბვა-გადაშენების გზაზე მდგარ მოზარდ!.

ყველა ბავშვთა ხაზოგადოებაში წევრად „ბავშვთა მეგობრების ან „ბავშვთა დახმარე ლიგაში“!

ხაბჭოთა მუშურ-გლეხურ რესპუბლიკაში, რომელსაც კომუნისტური პარტია ხელმძღვანელობს, არ უნდა იყოს ქუჩის ბავშვი. ყველა უნდა გრძნობდეს ამ თავს რესპუბლიკის შვილებსო, ყველა ბავშვები—ეს ჩვენი მომავალი „ბენკვადრენი“ „დედამიწაზე ხამოთხეს“,—მოეფერეთ ბავშვებს!..

გაუმარჯოს ამ ბედნიერ მომავალ კომუნისტურ კაცობრობას!

გაუმარჯოს ყველა მშრომელთა და ამ მოქალაქეთ, რომელნიც თავანთი გზარული მოქმედებით მიგვიყვანენ მავეყვანენ, — კომუნიზმისაკენ!

გაუმარჯოს კომუნიზმს - ლენინიზმს!.

ძარს ხახლეს ხმელი კაპიტალიზმი—ამპერიალიზმს!..

ხრულიად ხაქართველოს ხაბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და ბახთან დაარსებულ ლენინის, ხახელობაზე „უმწეო ბავშვთა დახმარე კომისიის“ თავმჯ.

დამარე ჭიბა ცხაკაია.

ხაქართველოს ხოციალისტურ ხაბჭოთა რესპუბლიკის ხახალხო კომისართა ხაბჭოს თავმჯდომარე

ვ. ელიავა

ტფილისი—ხასახლე.
1924 წ., მარტის 26 დღე.

*) სრულიად საქართველოს ხაბჭოთა ცაკის მეორე მოწვევის მეორე ხესხის მონდობილობით.

რევოლუციის ფრიზელი დარეკვა

ოქტომბრის რევოლიუციის ბრწყინვალე გამარჯვება ნაყოფი წოთელი არმიის გმირული და თავდადებული ბრძოლის, რომელმაც ქედი მოახრევინა რევოლიუციის მოწინააღმდეგე როგორც შინაურ კონტრ-რევოლიუციას ისე გარეშე ინტერვენციონისტურ ძალებს.

ეს გამარჯვება წოთელი არმიის იდეიურ-ორგანიზაციული სიმტკიცის და ძლიერების შედეგი იყო; ყოველმა წოთელარმიელმა იცოდა, რომ თავის ბრძოლით ის ამზადებდა ნიადაგს მთელი მშრომელი კაცობრიობის სრული განთავისუფლებისთვის, კომუნიზმისთვის.

ამ იდეის სამსახურს წოთელარმიელი განაგრძობდა ბრძოლის ველზე, თავის მოვალეობის მოხდის შემდეგაც ის ყველგან და ყოველთვის საბჭოთა ხელისუფლების მომხრეთ გამოდიოდა; ყველგან იცავდა მას, რისთვისაც ის ასე ერთგულად იბრძოდა სამხედრო ფრონტზე. ამნაირად ომიანობის წლებში წოთელი არმია ბრწყინვალედ ასრულებდა თავის მოვალეობას მუშურ-გლეხურ ხახელმწიფოს წინაშე, მაგრამ არა ნაკლებ ხაპასუხისმგებლო მოვალეობა აქვს მას მშვიდობიანობის დროს, როდესაც ხაბჭოთა კავშირი უკვე ცნობილია მთელ რიგ ბურჟუაზიულ ხახელმწიფოების მიერ. დღეხაც ის ყველგან და ყოველთვის ხაბჭოთა ხელისუფლების ერთგულ და შეგნებულ დამცველად გამოდის.

აპრილში მოხდება ჩვენი წოთელარმიელების უკვადო შვებულებაში გაშვება და მათ ნაცვლად მორიგ ასაკის ახალგაზრდობის ჯარში გაწვევა. უკვადო შვებულებაში წასულმა ახალგაზრდობამ თავის ოჯახებში დაბრუნების შემდეგაც უნდა გამოიჩინოს ერთგულება ხაბჭოთა ხელისუფლებისადმი, ფართოდ გაავრცელოს მშრომელთა მასებში ის ცოდნა-განათლება და შეგნება პროლეტარული რევოლიუციის იდეებისა, რომლებიც მათ მიიღეს წოთელ ჯარში ყოფნის დროს.

წოთელი ჯარი ხომ თავის პირდაპირი დანიშნულების გარდა იმავე დროს კულტურა-განათლების მატარებელია, წოთელი ყაზარმები ხომ იმავე დროს მეცნიერებისა და კომუნიზმის კერას წარმოადგენენ, სადაც იზრდება არა ერთი თაობა მუშურ-გლეხური ახალგაზრდობისა. და აქ მიღებული ცოდნა ფართოდ უნდა მოეფინოს ჩვენი ქვეყნის ყველა კუთხეებს აქ აღზრდილ წოთელარმიელთა საშუალებით.

წოთელარმიელთა უმრავლესობა გლეხობისაგან შესდგება და ქალაქის მუშების სოფლის გლეხობასთან დაკავშირების საქმეში მათ უდიდესი როლის შესრულება შეუძლიათ. სოფლად დაბრუნებული წოთელარმიელი უნდა გახდეს საბჭოთა ხაზოგადოებრიობის გამტარებლად, თავისი მაგალითით და მონაწილეობით პარტიულ, საბჭოთა ორგანოებში, გლეხთა კომიტეტებში, კოოპერაციებში და სხვ. ის წინ უნდა უძღოდეს ჩამორჩენილ მშრომელ გლეხობას, უჩვენებდეს მას გზას უკეთესი მომავლისაკენ, კომუნისტურ ხაზოგადოებისაკენ.

მანვე უნდა დაარწმუნოს ჯარში გასაწვევი ახალგაზრდობა, რომ წოთელი ყაზარმები არ გვანან ძველ მეფის ჯარების ყაზარმებს, რომ წოთელარმიელი არ არის ჩაგრული, უსიტყვო მონა, როგორც ეს იყო მეფის ჯარებში, არამედ ის არის ხაბჭოთა რესპუბლიკის სრულუფლებიანი მოქალაქე, რომელსაც დიდი სიყვარულით და მზრუნველობით ეპყრობა ხაბჭოთა მთავრობა. ამ დანიშნულების შესრულებაში წოთელარმიელთ ხელი უნდა შეუწყოს მუშებმა და ყველა იმ დაწესებულებებმა, რომელთაც უშუალო დამოკიდებულება აქვთ წოთელ არმიასთან, აგრეთვე ყოველმა მშრომელმა მოქალაქემ.

ს. კ. პ. ცეკას ცირკულიარში, რომელიც დღეს ჩვენს გაზეთში იბეჭდება, დასახელებულია ყველა ის ღონისძიებები, რომელიც უნდა გატარებულ იქნან უკადო შვებულებაში წოთელარმიელთა გაშვების დროს. ამ კამპანიის ხასურველად ჩატარებით უნდა დაუმტკიცოთ წოთელარმიელებს, რომ ჩვენ ვაფასებთ მათ ღვაწლს მშრომელთა ხახელმწიფოს წინაშე და გვაქვს იმედი, რომ შვებულებაში ყოფნის დროსაც მშრომელთა რიგებიდან გამოსული წოთელი მებრძოლები ძირს არ დაუშვებენ კომუნიზმის დროშას, რომელიც მათ და მათმა უფროსმა მომძღებმა ძლევამოსილად გაატარეს გრძოლის ცეცხლში.

როგორც ჯარში, ისე შვებულებაში ყოფნის დროს წოთელარმიელი არ დაივიწყებს, რომ ის არის და უნდა იყოს რევოლიუციის ერთგული და ფხიზელი დარაჯი.

ყოფა-ცხოვრების საკითხებიდან

2. ბრძოლა საკუთარ თავთან

გარდამავალ პერიოდში მუშათა კლასს უხდება ბრძოლა არა მარტო რიგ-ერიის, არამედ თავის თავის წინააღმდეგაც ბრძოლა ყოფა-ცხოვრების ფრონტზე, არსებითად არის ასე ვსთქვათ მუშათა კლასის „ბრძოლა თავის თავის წინააღმდეგ“.

მუშათა კლასი ხედავს, რომ იგი ალიარება, მომწიფდა და ძალაუფლებაც დაიპყრო განსაზღვრულ სოციალურ ფენობილებაში. ამ ფენობილებამ დაიდი დაჰინა მის პიროვნებას, მის შეგნებას და მის ხასიათს. ეს არის ძველი ადამიანის ნაშთი ახალ ადამიანში. ეს არის ბურჟუაზიული მიკრობი სოციალისტურ სხეულში. ამიტომ საჭირო არის ერთგვარი ბრძოლა საკუთარი ჩვეულებების, ტრადიციების წინააღმდეგ. ეს ადვილი საქმე არ არის. უპირველესად ტრადიციების წინააღმდეგ ბრძოლა გულისხმობს დიდი მორალური ენერგიის გადებას.

საჭირო ხდება უსაშინელესი ბრძოლის ატანა საკუთარ თავთან, რომელიც ჩვენ არ შეგვიქმნია და რომლის გარდაქმნა სავსებით ჩვენ ხელი არ არის.

ბევრი ჩვენგანის ცხოვრება ათეულ მამაპაპათა გადმოცემულ თვისებებს ემორჩილება. ყოველი კულტურა მიცვალებულთა კულტურა უფრო არის, ვიდრე ცოცხალთა. ყოველი სიტყვა საზოგადოების განვითარების მიერ არის შექმნილი და ამოვსებული განსაზღვრული შინაარსით. ამიტომ თუ ძნელია შედარებით კაპიტალისტური რეალიზის დამარცხება, არა ნაკლებ ძნელია სოციალისტური აღმშენებლობა, სოციალისტური ხაზოგადოების განხორციელება.

რევოლიუციის გამარჯვებამდე, მუშათა კლასის მიერ ძალა-უფლების დაპყრობამდე, რევოლიუციონერის ამოცანაც შედარებით ადვილი იყო. დახასიათება კაპიტალისტური წყობილების „მაგარი სიტყვებით“, და წმინდა პოლიტიკური მუშაობის წარმოება იყო რევოლიუციონერის მოდვაწეობის ალფა და ომეგა.

ეხლა, რევოლიუციის გამარჯვების შემდეგ, მდგომარეობა იცვლება. რევოლიუციონერი უნდა გამოვიდეს აღმშენებელ ძალად, იგი თავს ვერ იხსნის მარტო „პოლიტიკოსობით“. ის ხაქმით უნდა გამოვიდეს ახალი სოციალური ცხოვრების მშენებლობის პროცესში.

დიდი მასწავლებელი გვეუბნებოდა—ეხლა უმთავრესი ამოცანა „კულტურული“ მუშაობაა. ეს პეშმარიტურული“ მუშაობა, ამ ტეტაა, კულტურული მუშაობა, ამ სიტყვის ფართო გაგებით, დღეს ფაქტიურად პოლიტიკურ მუშაობას, ამ სიტყვის ვიწრო შინაარსით. კულტურული მუშაობის ფონზე იჭრება ყოფა-ცხოვრების საკითხები. რევოლიუციონერი აქაც რევოლიუციონერობით უნდა გამოვიდეს.

გადაეპარებული იქნებოდა იმის თქმა, რომ ჩვენი რიგები მთლიანად დაწმენდილი იყოს ბურჟუაზიული ყოფა-ცხოვრების ნაშთებისაგან. ეს ნაშთები ასეთი თუ ისეთი ბარისხით და ინტენსიობით, სიძლიერით ბევრს თან სდევს. ჩვეულებანი, როგორც ყოფა ცხოვრების უმთავრესი საფუძველი დიდი საზოგადოებრივი ძალაა ჩვეულების გავლენა დიდია. ჩვეულება ჯულზე შეტკიცესიაო,—ამბობს ანდაზა. ყოფილა შემთხვევები, როდესაც განთავისუფლებული გლეხი ისევ ფეხშიშველობდა თავის ბატონს, ყოფილა შემთხვევები, როდესაც ცოხეში მოხუცებული, გამოშვებული ციხიდან, ისევ თხოულობდა ციხეში დაბრუნებას.

კატორღის მუშაობაც კი დიდხნობით ადამიანს აჩვევს მას ფერხულში ჩაბმას, იგი ალარ ხდება მისთვის საშინელი, გრძნობს კიდეც მის მოთხოვნილებას და განთავისუფლებისთანავე სჩადის დანაშაულობას და უბრუნდება „შეჩვეულ“ ცხოვრებას. ზოგი ფსიქოლოგები იმ აზრისაც არიან, რომ ჩვეულებას აქვს განსაკუთრებული ფიზიოლოგიური საფუძვლებიცა. ამ შემთხვევაში ჩვენ ეს არ გვაინტერესებს. ვიტყვით მხოლოდ რომ ერთი უძლიერესი ფაქტორი დამშენებელთა გამარჯვებისა, ყოველთვის ყოფილა დამონებულთა შეჩვევა თავის მდგომარეობის შეთვისებისა, საკუთარი ყოფა ცხოვრების შეიგების და შეჩვევის დამშენებელთან.

თუ გვინდა, რომ მუშათა კლასი არასოდეს არ დამარცხდეს, მან უნდა შექმნას საკუთარი ყოფა ცხოვრება, საკუთარი ზნეობა, საკუთარი თავის რწმენა. იგი სულიერად დამონებული მდგომარეობიდან უნდა გამოვიდეს. ამით მუშათა კლასი უძლეველი გახდება.

ეს შესაძლებელი იქნება მაშინ, თუ ძველად იქნება ჩვენში ძველი რწმენა, ძველი ეზრი, ძველი მოვალეობა და მის ადგილს დაიპყრს ახალი, შეგუებული და შეთვისებულ ახალი ხაზოგადოების, სოციალისტური კულტურის მოთხოვნებთან. ცხადია ჩვენ ერთი წუთითაც უტოპიურ ილუზიებს არ ვაშენებთ. ოუნენს, ფურიესა და მის მიმდევრთა ეზრი ეარ გვაქვს ყოფა-ცხოვრების გარდაქმნაზედ. ჩვენ არ მოგვლია, რომ ადამიანები „ანგელოზებად“ გარდაიქმნებიან. არც გვინდა ეს, რომ მოხდეს არც ამის ყფიქრობთ, რომ ახალი სამეურნეო ცხოვრება ერთბაშად, სტიქიურად შესძლებს ახალი ყოფა-ცხოვრების გარდაქმნას.

ჩვენ გვინდა ახალი ადამიანი იყოს **თავგანუფადი ადამიანი**, ამ სიტყვის ფართო და ღრმა შინაარსით. მისთვის არაფერი ადამიანური არ უნდა იყოს უცხო. ჩვენ გვინდა ეს ახალი ადამიანი—მაგარი მუსკულებით, მტკიცე სულით, ძლიერი ნებისყოფით, ლაღი ფანტაზიით, განვითარებული ინტელექტებით. ერთი სიტყვით გვინდა, ასე ვსთქვათ, კულტურული „ელური“ ნაცვლად გაგულურებული „კულტურული“ ადამიანისა, რომელიც მოგვცა ბურჟუაზიამ.

ამა გადახედეთ ბურჟუაზიულ ქვეყნებს. მოთენთილი სხეული, მოღუშული და ჩამხმარი, ან ყვითლად ნასვეფული სახე, ჰამლეტური სული, სუსტი ნებისყოფა, შეხუთული ფანტაზია, ჩახშული ან ამორალურად განვითარებული ინსტინქტები, ათასგვარი ფიზიკური და სულიერი ავადმყოფობით გახრწნილი და დაფლეთილი.

ეს არის „განვითარებული“ ქვეყნების ბურჟუაზიული საზოგადოების წევრის ტიპიური სურათი.

ჩვენ მხოლოდ ასეთი არა ბუნებრივი ბუნება გვინდა შეეცვალოთ, ასეთი არაადამიანური ადამიანი გვსურს მოგალდეთ. ამას ჩვენ უეჭველად შეეძლებთ.

ჩვენში კაპიტალისტური კულტურა იმდენად არ განვითარებულა, რომ ბურჟუაზიული საზოგადოების ნასუფრალით გახრწნილიყოს ჩვენი სოციალური სხეული. ალკოჰოლიზმსა და ვენერიულ სნეულებას ჯერ კიდევ არ დაუსადგურებია მუშათა კლასის ოჯახში. ეს „კულტურული“ თვისება მხოლოდ „მოწინავე“ ნაწილში უფრო მოიძებნება.

ბესარაბიის საკითხის გარშემო

იმპერიალისტური ერთა „თვით-გამოკვეთა“

ბუხარესტი, შარტოვანი.

მოსკოვი. 26 მარტი. ჩინერინისადმი გაგზავნილ ლეპეშაში პუანკარე აღნიშნავს, რომ საფრანგეთის პარლამენტის მიერ 1913 წელს ინგლისის, საფრანგეთის, იტალიისა და რუმინიის მიერ წელ. მოწერილი შეთანხმების რატიფიკაციამ და რუმინეთის სუვერენიტეტის აღიარებამ ბესარაბიაზე პროტესტი გამოიწვია საბჭოთა მთავრობის ხრივ. პუანკარე მოაგონებს, რომ მოკავშირე საბჭოეთწოფოები დაეთანხმენ იმას, ისტორიული ტრადიციები, ბესარაბიის ეკონომიური და ეტნოგრაფიული მდგომარეობა, მცხოვრებთა გარკვევით გამოთქმული ნებისყოფა მიუთითებენ ბესარაბიის რუმინეთთან შეერთების საკითხებზე.

საფრანგეთის პარლამენტი ამავე მოტივებით ხელმძღვანელობდა, რომელითაც ხელმძღვანელობდა ინგლისის პარლამენტი, რომელმაც დაამტკიცა აღნიშნული ხელშეკრულება 1922 წელს, რამაც არ შეუშალა ხელი ინგლისსა და რუსეთს შორის კეთილმეზობლური ურთიერთობის დამყარებაზე.

საფრანგეთის მინისტრობა ფიქრობს, რომ ხელშეკრულებას არ დაუ-ღვევია ბესარაბიის მცხოვრებთა უფლებები, რადგან მოკავშირეთა მთავრობებმა აღიარეს რუმინეთის სუვერენიტეტი ბესარაბიაზე მხოლოდ ბესარაბიის ნაციონალური კრების—„ფუტუ ცერიის“ 1918 წ. 27 მარტის დადგენილების შემდეგ ბესარაბიის რუმინეთთან შეერთების შესახებ.

პუანკარე მიუთითებს, რომ ხელშეკრულების მეცხრე მუხლში გათვალისწინებულია, რომ რუსეთს შეუძლია შეუერთდეს ხელშეკრულებას, ამიტომ შეიძლება ბესარაბიის მიმართ მდგომარეობის მოგვარება ისე, როგორც ეს მოხდა რუსეთის დასავლეთ საზღვარზე შექმნილ ახალ სახელმწიფოების მიმართ, თანახმად ერთა თვითგამორკვევის პრინციპებისა

სიმართლე ბესარაბიის დაპყრობის შესახებ

ამხ. ჩიჩერინის ჰასუხი.

საპასუხო დეპეშაში ამხ. ჩიჩერინი აღნიშნავს, რომ ბესარაბიის ე. წ. ნაციონალური კრების „სუფატულ ცერიის“ დადგენილება თავიდანვე საყალბე იყო რუმინეთის ადმინისტრაციამ ეს „კრება“ თავისი ბეგენტებით ავიანა, ისე, რომ ისინი იქ უმრავლესობას შეადგენდნენ. „სუფატულ ცერიის“ მრავალი გამოჩენილი წევრი დახვრიტეს რუმინელმა ანექსიონისტებმა ბესარაბიის გამო. თვით ხმის მიცემა ხდებოდა შეიარაღებულ რუმ. ჯარის ყინდარმების თანდასწრეთან, რომლებიც ემუქრებოდნენ დელეგატებს მაგრამ მაინც 27 მარტის აქტში ნათქვამია არა რუმინეთთან შეერთების შესახებ, არამედ ფართე ავტონომიის შესახებ ბესარაბიისათვის. 26 ნოემბერს ღამით, მოულოდნელად, „სუფატულ ცერიის“ წევრთა მეოთხედი ნაწილის თანდასწრებით შეტანილი იქნა წინადადება ბესარაბიის რუმინეთთან სავსებით შეერთების შესახებ, რაც მიღებული იქნა მხოლოდ წინააღმდეგობის შეტანით, ტუჩის ყრის გარეშე. პრეტესტებს ამ საკითხის წინააღმდეგ ხელი მოაწერეს „სუფატულ ცერიის“ თავმჯდომარე ზეფერმა, ქალაქის თვითმმართველობებმა და გლეხთა კავშირებმა ბესარაბიაში.

რუმინეთის აღმინისტრაციის ასეთი მოქმედება ბესარაბიის ხალხის ნებისყოფის ტლანქად შელახვას წარმოადგენდა. დადგენილება რუმინეთთან შეერთების შესახებ, ბესარაბიის ეროვნული ინსტიტუტი, ბესარაბიის ეკონომიური ინსტიტუტი, ბესარაბიის ეროვნული ბანკი, ბესარაბიის ეროვნული

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘ
წინადადებას იძლევა, რომ პარასკევს, 28 მარტს,
ᲔᲠᲗᲘᲐᲜ ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚ ᲓᲦᲔ
დღის წესრიგი წამოაყენონ თვით უფრედებმა.
თბილისის კომიტეტის მდივანი: **ᲩᲣᲑᲘᲜᲘ.**

ᲓᲘᲗᲝᲔᲚᲘ ᲠᲔᲠᲘᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐᲨᲘ

რუსეთი

მუშაკრის შეურაცხყოფისათვის.

დონის როსტოვი. 25 მარტი. საბჭოთა სასამართლომ 6 თვის ციხე მიუსაჯა დონის ტყავეულობის ტრესტის დირექტორის ყოფილ მოადგილეს აბრამოვიჩს, რომელიც ცემით დაეუფლა „ტრიდოვოი დონ“-ის მუშაკს ამხ. მოგილევსკის, რომელიც სურდა ტრესტში არსებულ უწესრიგობის შესახებ.

ხაუკეთესო ბინები-მუშებს.

სმოლენსკი. 25 მარტი. იარაღებში დამთავრდა რკინისგზელთათვის 25 სახლის აგება. ვიაზიმის აღმასკომმა 80 საოკითხო მუნიციპალიზაციაქნილი სახლი გადასცა მუშებს.

დახმარება პროლეტარულ სტუდენტობას.

მოსკოვი. 25 მარტი. საბჭოთა რუსეთის სახალხო კომისართა საბჭომ წინადადება მისცა ადგილობრივ აღმასკომებს, რათა სტუდენტები სახელმწიფო სტიპენდიანტები და მათ კმაყოფაზე არსებული ოჯახები გათანასწორებული იქნენ დაბალი კატეგორიის მუშებთან. კომუნალური სამაგრის გასტუმრების ტარიფების მხრივ.

ᲐᲛᲮ. ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲒᲕᲐᲛᲘᲡ ᲮᲔᲚᲛᲔᲝᲠᲔᲓ ᲛᲔᲛᲣᲠᲕᲐ

მოსკოვი 26 მარტი. ამხ. ლენინის გარდაცვლილის შემდეგ მისი გვამი შეფუთული იქნა დროებით შენახვის მიზნით. ამისათვის საბჭოთა კავშირის და სხვა ქვეყნების ფაბრთა მასების ხუთვიდის თანხმობა ლენინის დამარხვისა ან კომისია შეუდგება ლენინის გვამის ხელმეორედ შეფუთვას მის ბანგრძლივად შესანახავად შედგენილი სპეციალური კომისია კრასინის, ვეინბროდის და როზანოვის მეთაურობით.

ᲐᲛᲘᲔᲠ ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲤᲔᲓᲔᲠᲐᲪᲘᲐᲨᲘ

ᲐᲖᲔᲠᲑᲐᲘᲯᲐᲜᲘ

ეხერების არალეგალური ორგანიზაცია.

ბაკო. 25 მარტი. აზერბაიჯანის სოციალ-დემოკრატიული ფედერაციის ცენტრალური კომიტეტის ყოფილ მოადგილეს აბრამოვიჩს, რომელიც ცემით დაეუფლა „ტრიდოვოი დონ“-ის მუშაკს, ამხ. მოგილევსკის, რომელიც სურდა ტრესტში არსებულ უწესრიგობის შესახებ.

ᲮᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲑᲘᲜᲔᲑᲘ-ᲛᲣᲨᲔᲑᲘᲡ.

სმოლენსკი. 25 მარტი. იარაღებში დამთავრდა რკინისგზელთათვის 25 სახლის აგება. ვიაზიმის აღმასკომმა 80 საოკითხო მუნიციპალიზაციაქნილი სახლი გადასცა მუშებს.

ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐ ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲣᲚ ᲡᲢᲣᲓᲔᲜᲢᲝᲑᲐᲡ.

მოსკოვი. 25 მარტი. საბჭოთა რუსეთის სახალხო კომისართა საბჭომ წინადადება მისცა ადგილობრივ აღმასკომებს, რათა სტუდენტები სახელმწიფო სტიპენდიანტები და მათ კმაყოფაზე არსებული ოჯახები გათანასწორებული იქნენ დაბალი კატეგორიის მუშებთან. კომუნალური სამაგრის გასტუმრების ტარიფების მხრივ.

ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ

ს. კ. Გ. ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲡᲐᲝᲚᲥᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲛᲐᲖᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲔᲑᲡ ᲓᲐ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲛᲬᲔᲓᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲡᲠᲔᲑᲡ.

აპრილის პირველიდან დაიწყება წითელარმიელების უვადო შვებულებაში გაშვება.

მთელი წელიწადი შესრულდა, რაც იარაღით ხელში იდგნენ ისინი მშრომელი ხალხის სადარაჯოზე, პირნათლად ასრულებდნენ თავიანთ მოვალეობას. ეხლი საჭიროა მათი გამოცვლა ახალი ძალებით, რომ ამით ყველას შევასწავლოთ იარაღის ხმარება და შეუქმნათ მშრომელ საღხ ძლიერი კადრი რევოლიუციისათვის თავდადებულ მებრძოლებისა.

ჩვენ უნდა ვაგრძნობინოთ ყოველ წითელარმიელებს, რომ საბჭოთა ხელისუფლება დიდათ აფასებს მათ ამაგს და აგრედვე დიდ მნიშვნელობას აძლევს მათ სოფლებში დაბრუნებას. წითელარმიელმა ენერგიულად უნდა იმუშაონ და შეძენილი ცოდნა, გამცდილება გაუზიარონ თავის მომეზ ელეხკაცობას. ამის შესასრულებლად წითელი ჯარისა და მუშურ-გლეხურ ორგანიზაციების კავშირის განსაკუთრებულად ცენტრალური კომიტეტი წინადადებას გაძლევთ:

1. დაიკავეთ მჭიდრო კავშირი როგორც პოლიტ-განყოფილებასთან, ისე უშუალოთ სამხედრო ნაწილებთან.

2. ყოველ საკრებრო საკითხების გამოსარკვევად, რომელზედაც წითელარმიელებს ბუნდოვანი წარმოდგენა აქვთ, მიაწოდეთ სათანადოთ მომზადებული მოხსენებლები. განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცეთ სასოფლო მეურნეობისა და კოოპერაციის საკითხების ახსნა განმარტებას.

3. ადგილობრივ გაზეთებში ჩაატარეთ კამპანიები წითელარმიელების უვადო შვებულებაში გაშვებისა და სოფლად მათი მომავალი ბუშაობის შესახებ.

4 მიეცეთ წინადადება შეფებს, რომ თვის მზრუნველობის ქვეშ მყოფ ნაწილებს აღმოუჩინონ მატერიალური დახმარება, რომელიც უნდა გამოიხატოს შემდეგში: ა) გამოსა მშვიდობელი სადილის გამართვაში, 2) ხელოვნების მუშაკთა კავშირის დახმარებით სადამოებისა და სპექტაკლ-კონცერტებ ს მოწყობაში, გ) გზის ხარ ჯების გაღებ-ში, დ) სპეირო წიგნების დარიგებში წითელარმიელთა-თვ ს და სხვა.

5. აღმოუჩენეთ ყოველგვარი დახმარება ს მეურნეო იარაღ ს მოწოდებით ღარიბ წითელარმიელებს.

6. აცნობეთ შრომის ბირჟებს, რათა უვადო შვებულებაში გაშვებული წითელ არმიელები გაგზავნონ სამუშაოზე პირველ რიგში.

7. შინ დაბრუნებულნი წითელარმიელნი პარტკომისა და აღმასკომის მიერ ყოველ მხრივ უნდა იქნენ გამოყენებულნი: ისინი უნდა იქნან ჩაბმულნი საბჭოთა, კოოპერატიულ, გლეხთა ურთიერთ დამხმარე კომიტეტებსა კულტურულ და საგანმანათლებლო დაწესებულებაში სამუშაოდ.

შენიშვნა: სია წითელარმიელების, რომლებსაც შეეძლიათ აღნიშნულ დარგებში მუშაობის წარმოება დამატებით დაგეგზავნებათ.

8 უვადო შვებულებაში გაშვებულ წითელარმიელები პარტკომის პროფორგანიზაციების საბჭოთა და სამოქალაქო დაწესებულებების წარმომადგენლებმა აუცილებლათ უნდა მიაცილონ სადგურამდე, იქ უნდა მიმართონ გამოსასალმებელ სიტყვით: სასურველია წითელარმიელნი მიცილებულ იქმნენ მუშების და საბჭოთა მოსამსახურეების მიერაც.

9 სოფლად და რაიონებში გამგზავრებულ წითელარმიელებს აუცილებლად თან უნდა გააყოლოთ პარტკომის წარმომადგენელი, რომელმაც ადგილობრივი ორგანიზაციის და კომკავშირის საშუალებით უნდა მოაწყოს მშრომელ გლეხობის კრებები; კრებებზე მასიური მონაწილეობა უნდა მიიღოს ჯარში ახლად გაწვეულ ახალგაზრდობამ. კრებებზე სიტყვებით უნდა გამოვიდენ ჯარიდან დაბრუნებულნი წითელ არმიელები. თავიანთ სიტყვებში უნდა ახსნან და განმარტონ საბჭოთა ხელისუფლების დიდი მზრუნველობა და თავდადება მშრომელი ხალხისადმი, კერძოთ წითელ არმიელებისადმი, აგრეთვე მოუწოდონ გასაწვევ ახალგაზრდობას ხალისით გამოწოს წითელ ჯარში, სადაც მათ პირნათლად უნდა დაიცვან მშრომელი ხალხის ინტერესები, აგრეთვე შეიძინონ სწავლა-განათლება, რომელ საც საბჭოთა ხელისუფლება, უხვად აწვდის წითელ არმიელებს. შინ და ბრიგადებულმა წითელარმიელებმა უნდა შეფიცონ ახალ გასაწვევ ახალგაზრდობას, რომ ის ყოველ მხრივ უზრუნველყოფს მათ ოჯახებს

ს. კ. ᲒᲘᲠᲩᲘᲐ.

ᲛᲓᲘᲕᲐᲜᲘ: ᲒᲐᲛᲒᲘᲠᲩᲘᲐ.

ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲛᲐᲖᲠᲐᲨᲘ ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐ ᲗᲔᲑᲔᲠᲕᲚᲘᲡ ᲓᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ

1-ლ იანვარს მთელს გორის მაზრის ორგანიზაციაში ითვლებოდა 915 პ. წევრი და 6 კანდიდატი საანგარიშო ორი თვის განმავლობაში მოხდა შემდეგი ცვლილება: გადაგზავნილ იქნა სხვადასხვა ორგანიზაციებში—8 კაცი; მოემატა სხვა ორგანიზაციებიდან—5 კაცი. მოღებულ იქნა ახალ კანდიდატებათ—55 კაცი ი. პირველ მარტს ორგანიზაციაში ითვლებოდა: პარტიის 918 წევრი და 61 კანდიდატი

მაზრკომს პრეზიდიუმის სხდომა ჰქონდა 6 ჯერ, გაირჩა სულ 18 კითხვა როგორც პარტიული, ისე საბჭოთა აღმშენებლობითი ხასიათის. საორგანიზაციო კოლეგიის სხდომა იყო 5-ჯერ, გაირჩა—10 ორგანიზაციული ხასიათის კითხვა. აგიტ-კოლეგიის სხდომები 4 ჯერ. გაირჩა 11 კითხვა სამაზრო კომიტეტს ცოცხალი კავშირი უშრავ ადგილებთან შემოვლის, ფირილობითი მიმოვლის, საჭირო მათი გამოცვლა ახალი ძალებით, რომ ამით ყველას შევასწავლოთ იარაღის ხმარება და შეუქმნათ მშრომელ საღხ ძლიერი კადრი რევოლიუციისათვის თავდადებულ მებრძოლებისა.

ჩვენ უნდა ვაგრძნობინოთ ყოველ წითელარმიელებს, რომ საბჭოთა ხელისუფლება დიდათ აფასებს მათ ამაგს და აგრედვე დიდ მნიშვნელობას აძლევს მათ სოფლებში დაბრუნებას. წითელარმიელმა ენერგიულად უნდა იმუშაონ და შეძენილი ცოდნა, გამცდილება გაუზიარონ თავის მომეზ ელეხკაცობას. ამის შესასრულებლად წითელი ჯარისა და მუშურ-გლეხურ ორგანიზაციების კავშირის განსაკუთრებულად ცენტრალური კომიტეტი წინადადებას გაძლევთ:

1. დაიკავეთ მჭიდრო კავშირი როგორც პოლიტ-განყოფილებასთან, ისე უშუალოთ სამხედრო ნაწილებთან.

2. ყოველ საჭირბოროტო საკითხების გამოსარკვევად, რომელზედაც წითელარმიელებს ბუნდოვანი წარმოდგენა აქვთ, მიაწოდეთ სათანადოთ მომზადებული მოხსენებლები. განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცეთ სასოფლო მეურნეობისა და კოოპერაციის საკითხების ახსნა განმარტებას.

3. ადგილობრივ გაზეთებში ჩაატარეთ კამპანიები წითელარმიელების უვადო შვებულებაში გაშვებისა და სოფლად მათი მომავალი ბუშაობის შესახებ.

4 მიეცეთ წინადადება შეფებს, რომ თვის მზრუნველობის ქვეშ მყოფ ნაწილებს აღმოუჩინონ მატერიალური დახმარება, რომელიც უნდა გამოიხატოს შემდეგში: ა) გამოსა მშვიდობელი სადილის გამართვაში, 2) ხელოვნების მუშაკთა კავშირის დახმარებით სადამოებისა და სპექტაკლ-კონცერტებ ს მოწყობაში, გ) გზის ხარ ჯების გაღებ-ში, დ) სპეირო წიგნების დარიგებში წითელარმიელთა-თვ ს და სხვა.

5. აღმოუჩენეთ ყოველგვარი დახმარება ს მეურნეო იარაღ ს მოწოდებით ღარიბ წითელარმიელებს.

6. აცნობეთ შრომის ბირჟებს, რათა უვადო შვებულებაში გაშვებული წითელ არმიელები გაგზავნონ სამუშაოზე პირველ რიგში.

ᲛᲘᲛᲔᲠᲘ ᲙᲐᲜᲪᲔᲚᲐᲠᲘᲐ ᲓᲐᲣᲠᲘᲒᲓᲐ ᲣᲤᲐᲡᲝᲓ

ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲮᲔᲚᲘᲡᲛᲝᲛᲬᲔᲠᲚᲔᲑᲡ ᲓᲐᲣᲠᲘᲒᲓᲐ ᲣᲤᲐᲡᲝᲓ

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲝ-ᲡᲐᲛᲮᲐᲢᲕᲠᲝ ᲝᲠᲙᲕᲘᲠᲔᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲐ

„ᲩᲘᲠᲐᲦᲓᲐᲜᲘ“ (№ 7)

„კომუნისტი“-ს ხელისმომწერლები **ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲔᲜ ᲐᲕᲐᲠᲘᲚᲘᲡ ᲨᲘᲜᲐᲨᲘ** პროლეტარიატის ბელადების საერთო სურათს (მარქსი, ენგელსი, ლენინი, ტროცკი, ბუხარინი, სტალინი-ჯუღაშვილი, კალინინი, ცხაკაია, მახარაძე და სხვ. სულ ხუთმეტამდე).

ამ დღეებში ჩვენ დაურიგებთ ხელისმომწერლებს **ᲛᲐᲠᲥᲘᲡ ᲞᲠᲔᲛᲘᲐᲡ**, საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოს შეშადგენლობის სურათს კარგ ქაღალდზე.

ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ ᲮᲔᲚᲘᲡᲛᲝᲬᲔᲠᲐ „ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲐᲞᲠᲘᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

მუშა-მოსამსახურეებს, წით.-არმიელებს და მოსწავლე ახალგაზრდობას

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲒᲐᲔᲒᲖᲐᲕᲜᲔᲑᲐ ᲘᲛᲐᲕᲔ ᲓᲐᲙᲐᲚᲔᲣᲚ ᲤᲐᲡᲔᲑᲨᲘ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪᲐᲛ ᲛᲐᲠᲢᲘ

ერთი თვით	(ტფილისში	90 კაპ.	სამი თვით	(ტფილისში	2 მან. 60 კაპ.
	(პროვინციაში	1 მანეთი		(პროვინციაში	2 მან. 90 კაპ.
ორი თვით	(ტფილისში	1 მან. 75 კაპ.	ექვსი თვით	(ტფილისში	5 მ.ნ. 20 კაპ.
	(პროვინციაში	1 მან. 95 კაპ.		(პროვინციაში	5 მან. 90 კაპ.

ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡᲐᲪ **ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ ᲛᲪᲘᲠᲓᲔᲑᲐ** თვიურათ ერთი აბაზით.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ (მიტანით) ელირება თვიურათ 1 მ. 30 კ.

ᲞᲠᲝᲕᲘᲜᲪᲘᲐᲨᲘ

1 თვით	1 მან. 30 კაპ.	4 თვით	5 მან. 20 კაპ.
2 „	2 „ 60 „	5 „	6 „ 50 „
3 „	3 „ 90 „	6 „	7 „ 50 „

ᲞᲠᲝᲕᲘᲜᲪᲘᲘᲡ ᲮᲔᲚᲘᲡᲛᲝᲛᲬᲔᲠᲚᲔᲑᲘᲡᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲨᲔᲛᲝᲢᲐᲜᲝᲡ, ᲒᲐᲠᲓᲐᲛᲔ ᲤᲐᲡᲘᲡᲐ, ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲒᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲤᲐᲠᲐᲒᲔᲑᲚᲐᲓ, ᲝᲠᲘ ᲨᲐᲠᲘ ᲗᲕᲘᲣᲠᲐᲓ

ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲣᲠᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ

ᲒᲐᲚᲔᲠᲘᲣᲚᲘᲡ ᲙᲣᲠᲡᲘ ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ
(27 მარტი)

ნერვონული	—	23000 მან.
გირვ სტერლინგ ეფექტ.		19200 „
„ ჩეკები	—	17900 „
დოლარი ეფექ.	—	4485 „
„ ჩეკები	—	4250 „
ოსმ. ქაღ. ლირა	—	2550 „
იტალიური ლირა	—	185 „
ფრანგული ფრანკი	—	230 „

ᲑᲘᲣᲚᲔᲢᲔᲜᲘ

ა. კ. სახ. ფინკომთან არსებული კურსის დამწესებული ხაგანგებო კომისიისა.

(27 მარტი)

ოქროს მანეთი 2.300 ათ

ᲛᲣᲨᲙᲝᲜᲘᲡ ᲤᲐᲡᲔᲑᲘ.
(27 მარტი)

პური 2 ხარ —130,000 ათასი, ძროხის ხორცი—700,000 ათ., შაქარი რაფინადი 760,000 ათ., შაქარი ფხვნილი—580,000 ათ., ბრინჯი აღდ 220,000 ათ. კარტოფილი—100,000 ათასი.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲑᲐᲖᲠᲘᲡ ᲤᲐᲡᲔᲑᲘ.
(27 მარტი)

პური 1 ხარ. 250.000 ათ. პური 2 ხარ—200,000 ათ., ძროხის ხორცი 840.000 ათ, ღორის ხორცი—920,000 ათ., შაქარი რაფ ნადი—920,000 ათ., შაქარი ფხვნილი—670,000 ათ., ბრინჯი აღდ.—300,000 ათ., კარტოფილი—140,000 ათასი.

ᲑᲘᲠᲟᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲨᲜᲝᲑᲔᲑᲘ.
(27 მარტი)

მანანას ფეტვი, ზესუმზირას ზეთი, მავთული (მარტენის), ჩ[illegible] ... ლის შეიტანა უკანონოდ. ეს ხელს ვერ შეიწყობს მრეწველობის განვითარებას საბჭოთა კავშირში, პირიქით, გამოიწვევს მის დაქვეითებას. იქნება, თითონ რუსეთს გაეხსნას კოლონიათ გადაქცევის გზა ჩემ შემკითხველს ანტერესებს, იქონიებს თუ არა ეს საქართველოზე გავლენას მე მგონია, გავლენა იქნება უარყოფითი. თუ რუსეთი კოლონიათ გადაიქცევა, საქართველოც კოლონიათ გადაიქცევა. გამოსავალს ვერ მოგვცემს იმის თქმა, რომ საქართველო ახლავე უნდა ჩამოშორდეს რუსეთს და მაშინ აიცილებს თავიდან კოლონიათ გადაქცევის საფრთხეს. რუსეთი თავისთვის და საქართველო თავისთვის ეს „თეორია“ ისტორიულად ვერ მართლდება, ამ აზრის სისწორეს არ შეეხმება. საქართველოს ჩამოშორება რუსეთისგან არ მოხერხდება ისე, რომ უარესად არ მოუხდეს დაქანება კოლონიალური თავდაცმართისკენ.

საქართველო ამიტომ უნდა ეცადოს სიბეჭოთა კავშირში მოიმაგროს თავისი ეკონომიური ფეხები ისე უნდა მოიმართოს ეკონომიური პოლიტიკა, რომ საქართველო გაძვალტყავებული არ დარჩეს იმ ბურჟუაზიის მიერ, რომელიც შეეცდება „ბრძანებელი ლიდერობისა“ დაბრუნას რუსეთში, რუსეთის ეფრიდიული ცნობის შემდეგ. მტრი შემეჯიბრება ძალაუფლებისათვ ს, მტრი თანამშრომლობა იმ ხაზზე რომ ჩვენი ქვეყნის ეკონომიურ სინამდვილეში სავსებით ტოდებოდეს კომუნისტური პარტიის მე-12 ყრილობაზე მიღებული პრინციპები; ეი რა ეფექტი გამოიდგება საქართველოს დღევანდელ საერთაშორისო პირობებში.

ვამბობ, არ ამბობ ცარიელი ძახილი,—დამოუკიდებლობა, დამოუკიდებლობაო. უნდა გაგიგიზიდეს სად და როგორ უფრო ჩაიყრება ეკონომიური დამოუკიდებლობის საძირკველი. საქართველოს დამოუკიდებლობა, ეს არის პირველი რიგში მისი ეკონომიური განვითარების საკითხი.

ერთი პატარა ბარათი ცდილობს „ბამახსენოს“, რომ მ.ნ.შვ.ი.ი.ი ყოველ დროს ამბობდენ,—ბურჟუაზიას ან სხვა რომელიმე ლიბერალურ პარტიას უნდა მიეკედლოო. ბ[illegible] დაწერს მოჰკავს ძველი „ეკ[illegible]

ᲨᲔᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲑᲖᲔ ᲓᲐ ᲬᲔᲠᲘᲚᲔᲑᲖᲔ*)

I

ᲩᲔᲛ ᲓᲐᲕᲬᲧᲠᲘᲛᲔᲚᲓᲘᲗ ᲓᲐ ᲐᲠ ᲒᲐᲛᲝᲕᲘᲙᲘᲗᲮᲔᲑᲘᲗ ᲞᲘᲠᲘᲓᲐᲜ ᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲘᲡ ᲨᲔᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲑᲘ. ᲨᲔᲒᲘᲠᲔᲣᲚᲘᲡ ᲩᲔᲛ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐ ᲓᲐ ᲘᲓᲔᲘᲣᲠᲘ ᲞᲠᲘᲜᲪᲘᲞᲘᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲒᲕᲬᲠᲓᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐᲨᲘ. ᲩᲔᲜᲘ ᲒᲐᲜᲐᲪᲮᲐᲓᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲨᲜᲘᲗ ᲞᲘᲠᲘᲡ ᲞᲘᲠᲘᲗ ᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲘᲡ ᲨᲔᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲑᲘ. ᲨᲔᲒᲠᲔᲣᲚᲘᲡ ᲩᲔᲛ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐ ᲓᲐ ᲓᲘᲓᲘᲡᲐ ᲞᲘᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲡᲔᲑᲝᲑᲓᲘᲡ ᲣᲪᲮᲝ ᲙᲐᲞᲘᲢᲐᲚᲐ. ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡᲒᲐᲜ ᲒᲐᲛᲝᲣᲚᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲬᲘᲜᲐ ᲛᲝᲜᲐᲪᲘᲐ ᲐᲠᲡᲔᲑᲝᲑᲓᲐ ᲓᲐ ᲐᲠ ᲬᲐᲛᲝᲠᲩᲔᲣᲚᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲐᲠᲡᲔᲑᲝᲑᲓᲔᲡ

ქართველები უცხოეთში

საფრანგეთი

ქართული ხელოვნებისათვის

საფრანგეთში არსებულ ქართველ ხელოვანთა კავშირისაგან *)

ამა წლის პირველი თებერვლიდან პარიზში დაარსდა ახალი საზოგადოებრივი ორგანიზაცია:—„ქართველ ხელოვანთა კავშირი“.

ჯერჯერობით კავშირის წევრობის უფლება აქვს 12 კაცს, მაგრამ მომავალში მოსალოდნელია ამ რიცხვის გადიდება.

ფაქტი ასეთი ორგანიზაციის უცხოეთში შექმნისა, ჩვენის ფიქრით, მეტად მნიშვნელოვანი და დამახასიათებელია ქართული კულტურის წინსვლისათვის და ამ თვალსაზრისით ეს საყურადღებო საქმე უთუოდ სასიხარულო მოვლენად უნდა ჩაითვალოს ყოველი ქართველი მოქალაქის მიერ.

დიდი ხანი არაა მას შემდეგ, რაც ევროპაში მცხოვრებ ქართველთა საერთო რიცხვი განისაზღვრებოდა სულ რამოდენიმე პიროვნებით. დღეს კი, მიუხედავად ცხოვრების მძიმე პირობებისა, ევროპას აწვება ძლიერი ტალღა ახალგაზრდა ქართული ძალებისა და ამ ჟამად აქ უკვე შესაძლებელი ხდება წმინდა სახელოვნო ორგანიზაციის შექმნა ქართველების მიერ.

თუ არ მივიღებთ მხედველობაში წინეთ და ამჟამად ევროპაში არსებულ ქართულ ჯგუფებს, რომელთა არსებობა გამოწვეულია სულ სხვაგვარი მიზნით,—ჩვენ თამამად შეგიძლია ვსთქვათ, რომ ქართველ ხელოვანთა კავშირი საფრანგეთში არის პირველი ცდა ჩვენი კულტურული ძალების ორგანიზაციულად გამოსვლისა საზღვარგარეთ.

ჩვენ მოხარული ვართ, რომ ეს საპატიო როლი გვხვდა ჩვენ,—უცხოეთში მყოფ ქართველ ხელოვანთ, და მიუხედავად დასახულ ამოცანათა განხორციელების სიძნელისა—სრულის შეგნებითა და პასუხისმგებლობით ვიწყებთ მუშაობას დასავლეთში.

რასაკვირველია, ჩვენ არ ვქმნით არავითარ ილიუზიებს ევროპის მიმართო, მაგრამ საჭიროდ მიგვაჩნია განმტკიცებულ იქნას კულტურული კავშირი საქართველოსა და ევროპას შორის, თუნდაც იმიტომ, რომ აშკარა გახდეს უსაფუძვლოობა ევროპაზე გადაშეტებული ოცნებისა.

დღეს ჩვენ არ ვსწერთ დეკლარაციას ხელოვნების შესახებ. თვითეულმა ჩვენთაგანმა გაიარა ხანა ძიებისა და დეკლარაციებს და დღეს საკმაოდ გარკვეული გვაქვს, როგორც საკუთარი გზა, ისე უახლოესი შესაძლებლობანი ხელოვნებაში.

და სწორედ იმის გამო, რომ ეს შეგნებული და მეთოდიური მუშაობა დღეს საჭირო, როგორც არას დროს,—ჩვენ ვფიქრობთ თავს კულტურული საქმიანობის ფარგლებში და ბაზს უსვამთ ჩვენს სურვილს: ვიდგეთ იქ, სადაც ჩვენი ყოფნა საჭიროა, სასურველი და სასარგებლო: ქართველ ხალხთან.

ჩვენთვის პერსონალურად არსებობს ერთი გზა, რომლის გარეშე ჩვენი მიღწეული ჭეშმარიტებანი თავის წონასა და მნიშვნელობას. ეს გზა, როგორადაც არ უნდა გაიხაროს ეგი,—იქნება მუდამ გზა საქართველომდე, საქართველოსთან და ქართველი ხალხის მარადიულ სულიერ საკენ. ჩვენ ვეწამს სიმართლე ამ გზის და რადგანაც ხელოვნება გვავალებს ღირებულებათა შექმნას,—გვსურს, რომ ეს ქმნა გამართლებული იქნეს ხალხის მიერ.

ამით ვიწყებთ მუშაობას უცხოეთში. ამით გვინდა ვიყოფთ ყველა მათთან, ვისთვისაც ძვირფასია მომავალი ქართველი ხალხის და ხელშეუხებელი სახე მისი: ხელოვნება ქართული.

ჩვენი მეგობრობა და ჩვენი პატივისცემა იქნება ყველა მათთან, ვინც კეთილშობილურად დაადასტურებს ამ ჩვენს სიყვარულს ქართული ხელოვნებისა და ქართველი ხალხის მიმართ.

ამ დაფასებას ჩვენ ველით საქართველოში.

კავშირის პრეზიდიუმი: მიჩაშვილი, კაკაბაძე, ბუდიშვილი.

თებერვალი, 1924.
პარიზი.

*) თანამშმო კავშირის თხოვნისა ჩვენ ვალაგებთ უცვლელათ ამ მომართვას, როგორც დოკუმენტს.

ფესდეგა

ქართველ ხელოვანთა კავშირის საფრანგეთში

I.

კავშირის მიზანი და საშუალებანი

ქართველ ხელოვანთა კავშირი საფრანგეთში ი' ანავს მიზნად:

ა) საფრანგეთში მცხოვრებ ქართველ ხელოვანთა შეკავშირებას,

ბ) მათ მორალურისა და მატერიალური მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებას,

და გ) ქართული ხელოვნებისა და ქართული ყოფლურის პროპაგანდას უცხოეთში. ამ მიზნისათვის კავშირი მართავს გამოფენებს, მოხსენებებს, სამხატვრო საღამოებს, კონცერტებს და სხვ. და აარსებს პარიზში ქართულ გამომცემლობას.

II.

კავშირის ორგანიზაცია

კავშირი შესდგება ნამდვილის, დამხმარე და საპატო წევრთაგან.

ა) ნამდვილ წევრად ითვლება კავშირის გამგეობის დამტკიცების შემდეგ ყველა ქართველი ხელოვანი, განურჩევლად სქესისა, მცხოვრები საფრანგეთში, რომელიც წარმოადგენს ამა თუ იმ ქართული სახელოვნო ორგანიზაციის საწევრო მოწმობას, ან და ცნობილი იქნება, როგორც პროფესიონალი ხელოვნების.

ბ) დამხმარე წევრად ითვლება ყოველი ქართველი, წარმოდგენილი კავშირის ორი ნამდვილი წევრის მიერ მათის თანამდებობით და ამის შემდეგ ერთხმად დამტკიცებული გამგეობის მიერ.

გ) საპატიო წევრად ითვლება ყოველი პიროვნება, რომლის საპატიო წევრად არჩევას საჭიროდ დაინახავს კავშირის საზოგადო კრება.

შენიშვნა: ყველა ის პირი, ვინც დაესწრო კავშირის დამფუძნებელ კრებას და ხელი მოაწერა დამფუძნებელი კრების ოქმს,—ითვლებიან კავშირის დამფუძნებელ წევრებად.

III

კავშირის საღსარი

კავშირის საღსარი შესდგება:—ა) საწევრო გადასახადისაგან და ბ) შემოწირულებისაგან.

შენიშვნა:—საწევრო გადასახადი უდრის თვიურად ორს (2) ფრანკს.

IV.

კავშირის გამგებლობა.

კავშირის ადმინისტრაციას შეადგენს:

1. **გამგეობა.**

ა) გამგეობას ირჩევს თავის შორის ნამდვილ წევრთაგან შემდგარი საზოგადო კრება ერთის წლით და შესდგება თავმჯდომარის და ორის წევრისაგან ერთის მათის კანდიდატით.

ბ) გამგეობა ირჩევს თავის შორის მდივანსა და ხაზინდარს.

გ) სარევიზიო კომისიას ირჩევს კანონიერი საზოგადო კრება ერთის წლით.

2. **საზოგადო კრება.**

ა) საზოგადო კრებას ექვემდებარება კავშირის გამგეობა, რომელიც უდგენს მას მოხსენებას—წლიურ ანგარიშს იანვრიდან იანვრამდე.

ბ) კავშირის ჩვეულებრივი კრება ხდება ორ თვეში ერთხელ.

გ) არაჩვეულებრივი საზოგადო კრება მოიწვევის გამგეობის მიერ გარემოებათა მიხედვით, სარევიზიო კომისიის მიერ და პარიზში მცხოვრებ კავშირის წევრთა ერთი მეოთხედი მოთხოვნილებით.

დ) საზოგადო კრება ჩაითვლება კანონიერად, თუ მას დაესწრება პარიზში მცხოვრებ წევრთა რიცხვის ნახევარი.

შენიშვნა: ერთხელ არ შემდგარი საზოგადო კრება დაინიშნება მეორეჯერ ერთი კვირის შემდეგ და ამ შემთხვევაში კრება კანონიერად ჩაითვლება, მიუხედავად გამოცხადებულ წევრთა რიცხვისა.

V

წესდების შეცვლა

კავშირის წესდება შეიცვლების საზოგადო კრების მიერ 3|4 ხმის მოთხოვნილებით.

VI

კავშირს აქვს ემბლემა და ბეჭედი.

VII

კავშირის ლიკვიდაცია ხდება საზოგადო კრების მიერ საფრანგეთში მცხოვრებ წევრთა 3|4 ხმით, რის შემდეგაც კავშირის მთელი ქონება გადაეცემა ქართველ ხელოვანთა ორგანიზაციას საქართველოში.

წესდება ესე დამტკიცებულია პარიზის პრეფექტურის მიერ 1924 წლის 9 თებერვალს № 162,555.

კავშირის თავმჯდომარე **ნ. მაჩაბელი.**

გამგეობის წევრი **ლ. ბუდიშვილი.**
მდივანი **დ. კაკაბაძე.**

*) როგორც მკითხველი გაიხსენებს, ეს კავშირი დაარსდა წ. წლის სექტემბერში იმ სტუდენტების შემადგენლობით, რომლებიც გამოყვნენ მეწუნეიკური კონტრ-რევოლიუციონერი ემიგრაციის გავლენის ქვეშ მყოფ „ზარმანიანში მყოფ ქართველ სტუდენტთა კავშირს“. დამტკიცებით იმ მასალებისა, რომლებიც ჩვენ გამოვაქვეყნეთ წარსული წლის ნოემბერში (იხ. „კომუნისტი“ № 7 ნოემბრის) ჩვენ ვთვალისწინ დღეს, თუმცა დაგვიანებით, ცნობებს „საბჭოთა საქართველოს სტუდენტთა კავშირის“ მოლაპარაკებიდან.

რედაქცია.

„საბჭოთა საქართველოს სტუდენტთა კავშირის“ მოლვაწეობიდან *)

ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲐ

„საბჭოთა საქართველოს სტუდენტთა კავშირის“ მოღვაწეობიდან *)

წარსული წლის დეკემბერში ქ. ბერლინში შესდგა საბჭოთა საქართველოს სტუდენტთა კავშირის პირველი კონფერენცია. კონფერენციაზე გამოცხადდა დაახლოებით 50 ქართველი სტუდენტი. კონფერენციის ხსნის ამბ. **ყანდარელი** და მოკლე მისასალმებელ სიტყვაში უსურვებს მას ნაყოფიერ მუშაობას. კონფერენციის თავმჯდომარეთ აირჩეული იქნა ამხ. მირონ წულეისკირი. ის ეასალმება კონფერენციაზე დამსწრე სტუდენტებს: აზერბაიჯანის და სომხეთის სტუდენტთა წარმომადგენლებს.

შემდეგ ამისა სიტყვა ეძლევა **ამხ. ლ. ლალიბეკოვს**, ის ამბობს, რომ გერმანიაში მყოფი ქართველი სტუდენტები ემიგრანტები არ არიან, არამედ სწავლის დასრულების შემდეგ საბჭოთა ელჩობაში უნდა დაბრუნდეს. ამიტომ ისინი დროზე უნდა ჩამოშორდნენ ემიგრაციას და შემოვიდნენ ახალ კავშირშია.

ამის შემდეგ კონფერენცია გადადის დღიურ წესრიგის განხილვაზე.

თანამედროვე მომენტის შესახებ მოხსენებას აკეთებს **ამხ. ყანდარელი.** მის მოხსენების შემდეგ მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუცია:

1. ისე როგორც გარდაქმნა ფეოდალურ წესწყობილებისა კაპიტალისტურათ მოხდა მთელ რიგ ბურჟუაზიულ რევოლიუციების საშუალებით, გარდაქმნა კაპიტალისტურ წესწყობილებისა სოციალისტურათ შესაძლებელია მხოლოდ მთელ რიგ პროლეტარულ რევოლიუციების საშუალებით.

2. პირველი ეპოქა პროლეტარულ რევოლიუციისა არის პოლიტიკური ძალა უფლების ხელში ჩაგდება.

3. ამ ახალი ეპოქის შესავალი დაიწყო უკვე რუსეთის დიდმა რევოლიუციამ.

4. ევროპა ამ ჟამათ იმპერიალისტურ ომის შედეგების გამო განიცდის კრიზისს და გადაიქცა პერმანენტულ ომის ასპარეზათ კაპიტალისტურ სახელმწიფოების შორის.

5. ომის შედეგი არის აგრეთვე გამწვავებული კლასთა ბრძოლა.

6. ამ ბრძოლას დღეს დროებით თანამედროვე რეაქციის გამარჯვება მოჰყვა ფაშიზმის სახათ.

7. ევროპაში გამარჯვებულ ფაშიზმის მთავარი მიზანი არის ბრძოლა საბჭოთა სახელმწიფოების წინააღმდეგ.

8. ამ უკანასკნელების დამარცხება მოასწავებს მილიტარისტურ რეაქციის გამარჯვებას რუსეთში და ევროპის რეაქციის გამარჯვებას და გამტკიცებას.

9. ამ ბრძოლაში საბჭოთა სახელმწიფოების წინააღმდეგ მუშათა კლასის ინტერესები მოითხოვს საბჭოთა მხარეზე დადგეს.

10. რუსეთის დიდ რევოლიუციას გარდა სოციალურ-პოლიტიკურ კითხვებისა, გადასაწყვეტები აქვს ეროვნული საკითხი, რომელსაც განსაკუთრებით ამიერ-კავკასიის პირობებში მეტათ სერიოზული და მწვავე ხასიათი აქვს; მისი სწორათ გადაწყვეტისაგან დამოკიდებულია ამიერ-კავკასიის ერთა მომავალი და მათი დამოკიდებულება რუსეთის დიდ რევოლიუციასთან.

გამგეობის მუშაობის შესახებ მოხსენებას აკეთებს ამხ. **გ. დეშკოვიდი.** ის აღნიშნავს რომ კავშირმა თავისი მუშაობა დაიწყო 23 ენკენისთვიდან. პირველად მას მუშაობა მეტადფძნელდებოდა, რადგანაც შექმნილიყო მეტათ ცუდი ატმოსფერა. სტუდენტობას ბრალს სდებდნენ ეროვნულ ღალატში, მაგრამ სტუდენტები ბოლოს თანდათან ერკვეოდნენ შექმნილ მდგომარეობაში და ჩვენი კავშირიც გაიზარდა და მისი მუშაობა უფრო ნაყოფიერათ მიდისო. ამის შემდეგ შემოტანილი იქნა წინადადება გაეგზავნოს საქართველოს საბჭოთა მთავრობას მისასალმებელი დეპეშა, რაც მიღებულ იქნა.

საორგანიზაციო საკითხების შესახებ მოხსენება გააკეთა ამხ. **ჯ. თოფურიძემ.** ის ამბობს, რომ ჩვენი მთავარი მიზანი არის მჭიდრო კავშირი დავიჭიროთ საბჭოთა საქართველოსთან და კონტაქტში შევიდეთ სხვა სახელმწიფოებში მყოფ ქართველ სტუდენტობასთანაც. ამის შემდეგ განხილულ იქ ნა კავშირის წესდება მისი მთავარი მუხლეებია:

1. ორგანიზაციას ეწოდება სახელი: საბჭოთა საქართველოს სტუდენტთა კავშირი.

2. **კავშირი ხდება საბჭოთა ხელისუფლების ნიადაგზე.**

3. კავშირის წევრათ მიიღება აგრეთვე ის, ვინც საბჭოთა მთავრობასთან ლოიალურ დამოკიდებულებაში იმყოფება და ეშინდება საბჭოთა საქართველოში კულტურულ და ეკონომიურ მუშაობისათვის.

ამის შემდეგ ხდება გამგეობის არჩევნები. გამგეობაში არჩეულ იქნენ: ლადო ყანდარელი, მირონ წულეისკირი, ნიკოლოზ ნამიჩაიშვილი, გიორგი ლეჩკაშელი და ე. ქეშალავა. კანდიდატებათ: ტარას მასხულია და გიორგი ედიბერიძე. კონფერენცია გრძელდება ორი დღე. უკანასკნელ დღეს ამხ. პირუმოვმა გააკეთა მოხსენება ამიერ-კავკასიის პოლიტიკურ და ეკონომიურ მდგომარეობის შესახებ.

ამით კონფერენცია თავდება.

ᲥᲠᲘᲖᲘᲡᲘᲐ

საბჭოთა საქართველოს სტუდენტთა კავშირის პირველმა კონფერენციამ, მოისმინა რა ბიუროს მოხსენება გერმანიაში მყოფ ქართველ სტუდენტთა მიერ მიღებული რეზოლიუციის შესახებ, რომელიც ეხება საბჭოთა საქართველოს სტუდენტთა კავშირს, მიიღო შემდეგი დადგენილება:

1. კონფერენცია აღშფოთებით ადასტურებს ჩვენდამი, რაც ყოველად უსაფუძვლო ცნობებზეა აგებული და სრული გაუგებრობის შედეგია.

2. ჩვენი დამოკიდებულება საბჭოთა მთავრობასთან სრულიად მიზანშეწონილია და ნაკარნახევი შექმნილ თანამედროვე პოლიტიკურ-ეკონომიურ პირობებით და ქართველი ერის ინტერესებით.

კონფერენცია სასტიკ პროტესტს აცხადებს იმ უპასუხისმგებლო ბრალდების გამო, თითქოს ახალი კავშირი რაიმე „ღალატს“ სჩადიოდეს ქართველი ერის წინაშე და სიტყვა „მოღალატე“ უკანენ უბრუნებს მას, ვინც ასეთი ბრალდებას ისვრის.

მოწოდება უცხოეთში მყოფ ქართველ სტუდენტობისადმი.

ამხანაგებო!

წარსული წლის 23 სექტემბერს ბერლინში, ადგილი ქალაქ ... ...

პროფკავშირებში

მელითონელთა კავშირი

მელითონელთა პროფტექნიკური კურსები.

მელითონელთა კავშირის ც. გ. სამდივნომ დაადგინა პროფტექნიკური კურსების ხელმძღვანელის ამხ. შენგელიას განცხადების თანახმად მოახდინოს პროფტექნიკურ კურსების მელითონელთა ცენტრალურ კლუბთან შეერგებაება, ეს ზომა გამოწვეულია იმ გარემოებით, რომ მუშები კურსების სიშორის გამო მოკლებული არიან საშუალებას სისტემატიურად იარონ გაკვეთილებზე.

ამხ. მირზოევს წინადადება მიეცა მიიღოს კურსებზე მოწვეული არსენალთან არსებულ პროფტექნიკურ კურსებიდან.

დახმარება უმუშევარ მელითონელებს.

მელითონელთა კავ. ცენტ. გამ. სამდივნომ დაადგინა უმუშევარ წევრებისთვის დახმარების დარიგება აწარმოვოს 1 აპრილის პირველიდან 5 მდე.

მისივე დადგენილებით დახმარება გადაიდებულია ინვალიდთან შედარებით ასი პროცენტით.

მუშათის გასაცხოველებლად.

მელითონელთა კავშირის კულტმუშაობას საერთო სახელმძღვანელოდ, კულტ. მუშაობის ერთიან გეგმის გასატარებლად და კლუბებში ხელმძღვანელობის გასაწევად სამდივნომ დანიშნა ამხ. სერგეევი.

ქარხანა „ტემზა“-ს წითელი დირექტორი.

სამდივნომ ქარხანა „ტემზა“-ს წითელ დირექტორად დაამტკიცა ამხ. | გიორგი ჩოდრიშვილი, ხოლო — ტექნიკურ დირექტორად იუზბაშევი.

ბათომის განყოფილების გადახალისება.

კავშირის პასუხისმგებელ მდივან ამხ. მაჩიაძის მოხსენების თანახმად, სამდივნომ გადასწყვიტა ბათომის განყოფილება გადაკეთოს საქარხნო კომიტეტად.

მისივე დადგენილებით საქარხნო კომიტეტს წინადადება მიეცა შეიტანოს კოლეკტ. ხელშეკრულებაში მუხლი საქარხნო კომიტეტისათვის ხარჯების გადების შესახებ.

საქარხნო კომიტეტს ევალება მოახდინოს ყველა წარმოების რწმუნებულთა ხელახალი არჩევნები.

სამდივნოს დადგენილებით დარჩენილი უმუშევრები უნდა გადარიცხონ სათანადო კავშირებში პროფსაბჭოსთან არსებულ გამმეჯვნელ კომისიის დადგენილების თანახმად.

საბინაო კრიზისი მელითონელებში.

მელითონელთა კავშირის განკარგულებაში არის მხოლოდ ერთი მუშათა სახლი, რომელიც სრულად ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნილებას.

სამდივნოში შესულია 90-ზე მეტი განცხადება, რომელშიც აღნიშნულია მელითონელთა დიდი გაჭირვება უბინაობის გამო. მელითონელთა უმრავლესობას სარდაფებში უხდება ცხოვრება, რაც მათ ჯანმრთელობას საფრთხეთი ემუქრება. ამიტომ სამდივნომ გადასწყვიტა მიიღოს ზომები საბინაო კრიზისის თავიდან ასაშორებლად.

რუსეთის პროფკავშირთა საბჭოს ა.კავ. ბიუროში

სარეზერვო-აღრიცხვის გამოკვლევა.

რუსეთის პროფსაბჭოს ა. | კ. ბიუროს საქმიანობა სენო ამიერ კავკასიის დაწესებულებათა სანარეზერვო-აღრიცხვო მასალების გამოკვლევის გამოქვეყნება ამ. | კ. ცენტ. სამმართველოს სტატისტიკურ კრებულში. ამავე დროს რუსეთის პროფსაბჭოს ბიუროსაგან შეუძლიათ გამოაქვეყნონ ამ საკითხის შესახებ ის მასალები, რომელიც მათ აინტერესებს.

ანგარიშის გასწორების დღე.

რუსეთის პროფკავშირთა საბჭოს ა. | კ. ბიუროს დაადგინა სამსახურიდან დათხოვნის ვადათ ჩაითვალოს ანგარიშის გასწორების გამოცხადებული დღეო. ნამდვილათ, ანგარიშის გასწორება უნდა მოხდეს ანგარიშის გამოცხადებიდან არა უგვიანეს სამი დღისა.

ანგარიშის თვეის დროზე გაუსწორებლობის სამსახურის უკანასკნელ ვადათ ჩაითვლება ანგარიშის ნამდვილათ გასწორების დღე.

შრომის ხელშეკრულებანი.

რუსეთის პროფკავშირთა საბჭოს ა.-კ. ბიუროს დაადგინა წინადადება მისცეს ც. კ. შრ. სახ. კომისარიატს სახ. კავშირის შრ სახ. კომ. მიერ გამომუშავებული შრომის პირადი ხელშეკრულება (**personalный трудовой договор**) გაავრცელოს ამ. | კავკასიაზედაც

სპეციებთან დადებული ხელშეკრულებანი უნდა შეთანხმებულ იქნან სათანადო პროფესიონალურ ორგანიზაციებთან. ამის გამო ამ. | კ. შრომის სახ. კომისარიატს წინადადება ეძლევა დაარჩეროს სპეციფონდების შესახებ საკითხის გამორკვევა.

სომხეთის პროფკავშირთა ყრილობა.

განზრახულია 10 აპრილისათვის მოწვეულ იქნეს სომხეთის პროფკავშირთა ყრილობა.

საწვავი ბილეთები.

ბიუროს გადასწყვიტა შუამდგომლობა აღძრას ამ. | კავ. შრომის კომისარიატის წინაშე, რათა პროფკავშირის საწვავო ბილეთი ახლად ! მოსულებს გამოუცდელობით, აღმოვნიშნებენ თითქმის ათჯერ მეტს, დერე ქალაქში. არწმუნებენ, რომ ასეთი ფასებია. საერთოდ ახლა ჩამოსულებს სადგურიდან დაწყებული „ძვრობენ ტყავს“.

გასულ თვეებთან შეკარებით ძლიერ შემცირდა მსუბუქ ავტომობილების მიმოსვლა; თითქმის განახევრდა. გასაკვირალია, რომ კვირა დღეს ძვირათ შეხვდებით ავტომობილს. მხოლოდ საქმის დღეს, ისიც სამუშაო საათებში. თეატრებთან ავტომობილით მისულთა და წასულთა ვერ დაინახავთ. შეხვდებით შემთხვევით მხოლოდ კერძოსას. ალბათ ეს შედეგია იმ ზომების, რომელიც მიიღო რ. კ. პ. ცენტრ. საკონტროლო კომისიამ. ამ ზომების შემდეგ ავტომობილების ჰირად საქიროებისათვის სარგებლობას ალარ აქვს ადგილი.

ოდესღაც მოსკოვი განთქმული იყო საჩაიე „ტრაქტირების“ სიმრავლით. ყოველ „ფეხის გადადგმაზე“ საჩაიეები იყო. ახლა ერთსაც ვეღარ ნახავთ. მათი ადგილი დაიჭირა ლუდის „ტრაქტირებმა“. სიმრავლით ამან კიდეც გადააჭარბა საჩაიეს, მოსკოვის ქუჩები აჭრელებულია ყვითელ-მწვანე ფეიშებით—„пивная“, ბევრიც დადის. ამბობენ, რომ მოსკოვმა ლუდის სმაში ბერლინსაც გადააჭარბოო. გერმანია ლუდის სმაშობლოთ ითვლება. თუმცა მოსკოვის ლუდის ტრაქტირებში ლუდი იყიდება არა დიდი სიმაგრის, მაგრამ მაინც შეხვდებით შეზარხოშებულებს: ბევრს სვამენ. შეხვდებით ერთ მაგიდაზე მჯდომს, რომელსაც წინ უდგას ხუთი—ექვსი ბოთლი.

ერთი რამ გამაკვირვალია. „ლუდის „ტრაქტირების“ უმეტესი ნაწილი ქართველების ხელშია. ძვირად ნახავთ ისეთ „ტრაქტირს“, სადაც ქართველი ან პატრონი ან „ამხანაგათ“ არ იყოს. მოსკოვში მათ ფრიად ცუდი სახელი აქვთ დავარდნილი. ეწევიან სპირტის და „სამოგონკის“ არალეგალურ ვაჭრობას. ხშირებშია შემოლებული სპირტის და „სამოგონკის“ მაგივრათ სიტყვა „გრუზინსკი“.—ერთხელ ტრამვაის უცდიდი ვაგონთან ერთად, შემოგვეიერთდა ერთი ვიდაც საკმაოთ მთვრალი, ყველას იწვევდა სალაპარაკოთ. ერთმა მას მიმართა შემდეგ სიტყვებით: „გეტყობათ, მოქალაქე, ბალმათ გიგემიათ „გრუზინსკი“, გთხოვ ნეტარ ეს მიბრძანდეთ და გამოძინოთ, თორემ „ხუდვებით სათანადო ადგილზ“-ე.

საერთოდ „სამოგონკის“ წინააღმდეგ დიდი ბრძოლა სწარმოებს. მოსკოვის საუბრენონო სასამართლოებთან არის ალაკე კომერება „სამოგონის“ საქმეების გასარჩევათ.

***

ვაჭრობის მხრივ მოსკოვი ასე გამოცხლებული არასოდეს არ ყოფილა.

ბაზრობების უმეტესი ნაწილი ტროტების იკუთვნის. ალდგენილია ვაჭრობა ეგრედწოდებული „მიურ და მერილიზში“, მხოლოდ ის ეხლა ეკუთვნის არა კერძო პირებს, არამედ მოსკოვის სახელმწიფო სავაჭრო ორგანოებს. კერძო ვაჭრებიც საკმაოთ არის, მაგრამ მსხვილ ვაჭრობაში უფრო მცირე, ვიდრე სახელმწიფოსი. მეტია წვრილი ვაჭრობა გაშლილ ბაზრებზე. სახელგანთქმული „სუხარევკა“—ეს კერძო ვაჭრების ვეფერთელა უნივერსალური მაღაზია არის. კვირაობით იქ ვაჭრობა და მყიდველთა რიცხვი რამოდენიმე ათიათას აღწევს. უბედურება არის გამოუცდელისათვის (განსაკუთრებით პროვინციიდან) ამ ბაზრის ვაჭრების ხელში ჩავარდნა—კარგი „შეკერვა“ იცოან ერთ-ორ ფასს აგაძრობენ, ვიდრე ლარს. საერთოდ კი შეხვდებით საქონელს უფრო იაფს, ვიდრე სახელმწიფო მაღაზიებში ის ფასობს. მაგალითად ჯალუს ბაზარზე გაცილებით უფრო იაფათ იყიდით, ვიდრე რეზნის ტრესტის მაღაზიაში. ეხლა კი ეს მდგომარეობა წინააღმდეგ შეიცვალა, თუმცა ჯერ კიდევ ვერ ემჩნევა დიდი გარდატეხა.

„სუხარევკას“ გარდა არის სხვა ბაზრებიც—„სმოლენსკის“, „ტრუბნოი“ და სხვა. სწორათ რომ ვთქვათ მოსკოვის ყველა ქუჩები „ბაზრებია“. ყველგან, სადაც არ გაიხედავთ, სწარმოების ფეიზე ვეჭრობა. კიდეზე „შპალიერვთ“ გაკრული არიან ფეიზე მოვაჭრეები. ვეჭრობენ სხვადასხვანაირი საქონლით; დაწყებული „დუზებით“ და შარვლის „პოტიოჟკებით“ გათავებული სხვადასხვა ხარისხის მანუფაქტურით. შეხვდებით ტროტუარზე „მოსიერნე“ ვაჭარს იდლიაში ორი თოფი მატერიათ; ყველა გამვლელს მიმართავს: „არ გსურთ? ძალიან კარგია, ბბა, ნახეთ“ არ აცლის ტრამვაის ვაგონს გაჩერებას დე ახალ მოსულს საყიდლათ ეპატიჟება, თუ გინდ ძალიანაც გეჩქარებოდეთ, მაინც გაგაჩერებთ და ხელში მოგაჩრთ მატერიის მთელ „თოფს“.

მილიციის თანამშრომლები ენერგიულად სდევნენან ფეიზე მოვაჭრეებს, მაგრამ ერთ ადგილიდან განდევნიან, მეორეზე ჩნდებიან. შოვნის წყურვილით სისწრაფეს შეჩვევიან. აგერ ქვაფენილზე გაშლილია მთელი „გალანტერია“, მყიდველებს ხმამაღლა ეპატიჟებიან. მაგრამ როგორც შორიდან მილიციის თანამშრომელი გამოჩნდება ერთ წუთში ყველაფერი ისპობა—საქონელი ფუთაში შეკრულია და ვაჭარი არხეინთან ქვაფენილზე სეირნობს, თითქოს აქ არაფერი ყოფილიყოს.

ზოგიერთ ადგილას ეს არალეგალური ბაზარი გრანდიოზულ ფორმას ღებულობს. მაგალითად ეგრედ წოდებულ „ახოტნი რიადის“ ქუჩაზე, სადაც ბევრია სანოვაგის მაღაზიები, ჩამოკრეფილნი ხოლმე მთელი რიგი ფეიზე სანოვაგით მოვაჭრეები. საკმარისია გამოჩნდეს მილიციის თანამშრომელი, რომ „ბაზარი“ თვალის დახამხამებაში გაიქრეს.

***

შოვნის წყურვილი დიდია. ფეიზე ვაჭრობა, ეს მხოლოდ ერთი დარგია. არის უფრო იოლი მოსგებიანი, მაგრამ უფრო საშიში—ვალიუტით სპეკულიაცია, შავ ბირჟაზე „მუშაობა“.

ოქტომბრამდე შავ ბირჟას თავის ლეგალური ადგილი ჰქონდა—„ილინსკის სკვერი“ *). ის მოთავსებულია მოსკოვის ცენტრალურ რაიონში. შემდეგ ამ ბალიდან შავი ბირჟა გადენეს. „ვალიუტჩიკები“ დაიფანტენ. გაბადეს შავ ბირჟათ საკმაოთ გრძელი ქუჩა—„ილინკა“ და მის ახლო მდებარე ქუჩები.

დგანან, სეირნობენ ქუჩაზე და იძახიან:

— Возьму, дам червонец! золотой заем! золото, хороший заем!.. Кто мне даст, кто мне дает червонец.....! продай золото!...

„ვალიუტჩიკები“ არ ამაყოფილდებიან მარტო „ილინკაზე“ ვაჭრობით. თითქმის ყველგან შეხვდებით მათ „სუხარევკაზე“ და სხვა ბაზრებზე, დიდი მაღაზიების შესავალთან; წარმოიდგინეთ ბანკების შესავალთანაც კი. მათ მოსვენება არ იციან. დღე და ღამე მათთვის გასწორებულია. ღამის ორ-სამ საათზე დგას და ყოველ გამვლელ-გამმვლელს მიმართავს:

— Продай, куплю червонец.....!

დიდი უნივაც კი არ აჩერებთ.

შავ ბირჟაზე ჩერვონეცი იყიდება უფრო ძვირად, ვიდრე ოფიციალური კურსით, მაგრამ მისი ფასი საშუალოთ არ აღემატება ოფიციალური კურსის 5 და 6 პროც.

დეკემბრის ერთ მშვენიერ დილას „ილინკა“ და „ვალიუტჩიკების“ სხვა ადგილები დიმბლებულათ გამოიყურებოდნენ. აღარსად იყვნენ „ვალიუტჩიკები“. მხოლოდ აქა-იქ ობლად გაჩამდა სულტი ხმა: „возьм.. черв.. зол...“—თანაც იქით აქეთ იყურები, ცახცახებს შიშისგან.

როგორც გამოირკვა წინა ღამით მოსკოვი გამოთხოვებოდა ბევრ „ვალიუტჩიკებს“. „შავი ბირჟა“ „გადატანილი იქნა“ ნაწილი **ლენინგრადში**, ნაწილი **ნარვიას მხარეში**, ნაწილიც **იმ ქვეყნად**. „ვალიუტჩიკებს“ თან „მიაყოლეს“ სხვა და სხვა ჯურის სპეკულიანტები, რომელიც პარაზიტულ საქმეს ეწევოდენ და საშოვარს ეძებდენ არა ვაჭრობაში და მრეწველობაში თანხების დაბანდებით, არამედ „ციოლ“ საშოვარში. განდევნილთა შორის მოიპოვებიან ბლომათ „ჩვენებურებიც“—სპირტის „სპეციები“.

პარაზიტების განდევნით დაცალიერდა ბინების საკმაო რიცხვი. საგანგებო კომისია („ბეშეუ“) ანაწილებს გათითვისუფლებულ ბინებს მუშებს შორის. მოსკოვიდან გადასახლებულთა რიცხვი დღითი დღე იზრდება. სპეკულიანტების რიგები თხელდება.

***

„ციოლი“ შოვნა არა მარტო ვალიუტის სპეკულიაციით სწარმოებს. ცხოვრების ყოველ დარგს თავის „სპეციები“ ჰყავს. მაგალითად ბინის საკითხს თავის „სპეციები“ ჰყავს—ეგრედ წოდებული „ოთახის სპეციები“. თუმც, მოსკოვში ნებადართული აქვს საბინაო ამხანაგობებს ოთახების თავისუფალი გაქირავება 10 პროცენტის ნორმის გარდა, მაგრამ მაინც ოთახის შოვნაში მსურველი „უკომისიონერობთ“ ვერაფერს ვერ გახდება. „კომისიონერი“ კი „ციღებს“ ოთახის საფასურის 50 პროც. ბაგალითად, თუ საბინაო ამხანაგობა ოთახს აქირავებს 50 ჩერვონეცათ (ასეთი ფასები არის) კომისიონერი „ციღებს“ 25 ჩერვონეცს „გასამრჯელოთ“, რაც გამო. კლუბი მორთული იყო ხალიჩებით, სურათებით. სხდომას დაეესწრნენ შუშა-მოსამსახურენი თავიანთი ოჯახობით, ქალთა წრე, ახკომკავშირის წევრები და გლეხები. საზეიმო სხდომა გახსნა რაიპარტკომის პ. | მ. მდივანმა ამხ. სეგ. ართმელიძემ, რომელიც მიესალმა ქალებს საერთაშორისო დღესასწაულის გამო და აღნიშნა, რომ კომუნისტური მსოფლიო შეიძლება აშენებულ იქნეს პროლეტარიატის მიერ მხოლოდ ქალთა თანამშრომლობით. წითელმა ოქტომბერმა რუსეთში ფართო ასპარეზი გაუხსნა ქალებს და გაანთავისუფლა ისინი საუკუნო ჩაგვრისა და მონობისაგან. გაუმარჯოს 8 მარტს ქალთა საერთაშორისო დღეს! გაუმარჯოს 3 ინტერნაციონალს, რომელიც მოუწოდებს კომუნიზმისათვის საბრძოლველად! გაუმარჯოს კომუნისტურ პარტიას, რომელიც ასრულებს ამხ. ლენინის ანდერძს!

დუშეთის მაზრის სახელით მიესალმა კრებას ამხ. შარაშენიძე მუშრანის მუშა-მოსამსახურეთა სახელით—ამხ. დუმბაძე, ახკომკავშირის სახელით კ. გოგია და ქალთა წრიდან თამარი მგალობლიშვილი.

შემდეგ ამისა წარმოდგენილ იქნა 1 მოქ. დრამატიული ეტიუდი „კომუნისტი ქალის ამხ სიმონ დუმბაძის რეჟისორობით, კარგები იყვნენ და ძალიან ასიამოვნეს დამსწრე საზოგადოება ს. დუმბაძემ ანეტა მახარაშვილმა (ანიკოს როლში), ირინე ბაქრაძე ოქვნოვმა დანარჩენები ანსამბლს ხელს უწყობდენ.

მუშკორი—აკეური.

თეატრი და პროლეტარული კულტურა

პროლეტარული კულტურის გეზი დღეს იქითკენ უნდა იყოს მიმართული, რომ მან მთელი თავისი სიძლიერით შეიჭრას თეატრში და სავსებით დაიპყრას იგი. მხოლოდ თეატრის საშუალებით შესძლებს პროლეტარული კულტურა გახდეს ეშმარიტად სრული გამომხატველი პროლეტარიატის სულიერი და გონებრივი მოთხოვნილებისა. ბურჟუაზია თავის ინტერესებისთვის ენერგიულად დაეწაფა ხელოვნების ყოველგვარ დარგებს, დაიპყრო თეატრი და მის სცენაზე თავისებურ სიმებზე ააყვერა ხელოვნება-პოეზია, რომელმაც ხორცი შეასხა ბურჟუაზიულ წარსულს: მრავალ — ბურჟუაზიული გვირგვინ ასულდგმულებდენ ბურჟუაზიულ ლიტერატურას და თეატრს და ყოველივე ეს ემსახურებოდა ერთ მიზანს: აეღორძინებინა ბურჟუაზიული კულტურა და მით დაეჩრდილა დაბეჩავებული კლასთა ყოფა-ცხოვრება, მით ეგრძნობინებინა ამ უკანასკნელთათვის სულიერ-სიღატაკე, უმეცრობა და სხვ. პროლეტარულ კულტურამ ეს ნაკლი სასწრაფოდ უნდა გამოასწოროს; უნდა მოსპოს, აღმოფხვრას ძირეან-ფესვიანად ის ძველი, დაბავშვებული და სრულიად უსიცოცხლო სული და გემოვნება, რომელთაც აქვთ ადგილი დღეს ჩვენ თეატრებში.

პროლეტარული კულტურა უნდა შეიჭრას თეატრში რევოლიუციონური პიესების მღელვარე და მომხიბლავი პოეზიით და იმ დიდებული რევოლიუციონური წარსულთ, რომელიც საამაყოა მსოფლიო პროლეტარიატისთვის. პროლეტარიატის ისტორიაში გმირების ცხოვრება—შემოქმედება თვით ეროვნული პოეზიაა!! წითელი ლიტერატურა ისეთ თვედადებულია გმირებით, როგორიც არიან ბაქრის 26 კომუნარები და მრავალი სხვა პროლეტარიატის ბელადთა უსაზღვრო გმირობა და თავდადებულება წითელ პოეზიაში სრულიად დაჩრდილავს ბურჟუაზიულ შემოქმედებაში გმირთა ლანდებს. თავისუფლებისათვის თავდადება და უსაზღვრო გმირობა, გამარჯვება—დამარცხებანი და სხვადასხვა. აი რა უნდა გახდეს კერძოდ რევოლიუციონური პიესების საგნად, რითაც შესაძლებელი გახდება დასახული მიზნის მეშვეობა კლასის მიერ თეატრის დაპყრობის განხორციელება.

რკინიგზელი პროკოფი ჩხეიძე.

18 მარტი ფოთის სატრანსპორტო კავშირში.

(ჩვენი ფოთელი მუშკორისაგან)

18 მარტს სატრანსპორტო კავშირის მუშათა კლუბში მოხდა საერთო კრება „პარიზის კომუნის“ 53 წლის თავის აღსანიშნავათ.

კრება გახსნა კავშირის პასმდივანმა ამხ. გ. ლომთათიძემ საღამოს სრულ 8 საათზე, მოხსენება გააკეთა—ამხ. ე. ნოდიამ, პარიზის კომუნის შესახებ, მოხსენების გამო მიღებულ იქნა რეზოლიუცია შემდეგი შინაარსის: „მოვიხსენიეთ რა მოხსენება ამხ. ე. ნოდიას „პარიზის კომუნარების“ გმირულად დალუპვის შესახებ, მათ მიერ სახელმწიფოებრივი ძალა-უფლების ხელში ჩაგდების დროს, ჩვენ, ქ. ფოთის სატრანსპორტო კავშირის მუშები დიდის მოწიწებით ვიგონებთ იმ მებრძოლ და რევოლიუციისათვის დაღუპულ ამხანაგების ხსოვნას და საქვეყნოთ ვაღიარებთ, რომ „პარიზის მებრძოლ კომუნარებმა თავიანთი უმანკო სასლლით გაკაფეს ის დიდებული გზა, რომელმაც მიგვიყვანა დიდებამდის 18 ნაწილზე მუშურ-გლეხურ ხელისუფლების დამყარებამდე. დიდება მათ დიად სახელს“!

ამასთანავე ვიღებთ რა მხედველობაში, რომ ევროპის გააფთრებული ბურჟუაზია სასსლში აღრჩობს დღეს თავიანთ ციხეებში ათასობით და ათი ათასობით კომუნისტებს, რომელთა ოჯახები დღეს მიტოვებულნი არიან უპატრონოთ და სიმშილით საკვდილი მოელით, ჩვენ ფოთის სატრანსპორტო კავშირის მუშები სიამოვნებენი ჩავიწერენით წევრებათ იმ დიად ორგანიზაციაში, რომელსაც ეწოდება „რევოლიუციონერთა დამხმარე საერთაშორისო საზოგადოება“ და აღმოუჩინოთ მათ მატერიალური და მორალური დახმარება.

მზათა ვართ გავიღოთ სათანადო წვლილი მათ დასახმარებლად.

დიდება პარიზის კომუნარების სახელს.

გაუმარჯოს ევროპის ციხეებში დატყვევებულ კომუნისტებს!

გაუმარჯოს რევოლიუციონერთა დამხმარე საერთაშორისო საზოგადოებას!

გაუმარჯოს კომუნიზმს“!

შემდეგ კრების იხურება და კლუბში იმართება წარმოდგენა ადგილობრივ კავშირის ძალებით. წარმოდგენილი იქნა პიესა „სიზმარი კოშკში“, „წითელი მხედარი“ და კავშირის გუნდის მიერ შესრულებული სხვადასხვა ხალხური სიმღერები.

წარმოდგენა დასრულდა საღამოს 10 საათზე დამსწრენი დაიშალენ სრულიად ნასიამოვნებნი.

კულტურული მუშაობა სატრანსპორტო კავშირის მუშა-მოსამსახურეთა შორის ძალიან მოისუსტებს დღემდის, ვინაიდან არ გვქონდა კლუბი, სადაც შესაძლებელი იქნებოდა საკლუბო მუშაობის გატარება

მუშა ხაშა ფრუიძე.

არა დამსახურებული შეურაცხოფა.

(რკინის გზის საუბნო პროფკავშირის საყურადღებოდ).

ყველაზე ადვილია თანამშრომლის გამორიცხვა სამსახურიდან ამა თუ იმ მიზეზით და, რასაკვირველია ისე, რომ საუბნო რკინის გზის პროფკავშირმა არ გაიგოს. ა. კ. რკინის გზის ატელიერეთ. ეს ერთ-ერთ ადგილ-ადგილ ... ...

ᲩᲔᲠᲕᲝᲜᲪᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ Ა.-ᲥᲐᲕᲫᲐᲡᲘᲡ ᲑᲝᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲤᲐᲠᲓᲔᲑᲐ

(27 მარტს)

ჩერვ.	ბონით	ჩერვ.	ბონით		
1	კ.— 23.000.000	56	კ.—1.288.000.000	26	კ.—598.000.000
2	კ.— 46.000.000	57	კ.—1.311.000.000	27	კ.—621.000.000
3	კ.— 69.000.000	58	კ.—1.334.000.000	28	კ.—644.000.000
4	კ.— 92.000.000	59	კ.—1.357.000.000	29	კ.—667.000.000
5	კ.—115.000.000	60	კ.—1.380.000.000	30	კ.—690.000.000
6	კ.—138.000.000	61	კ.—1.973.000.000	31	კ.—713.000.000
7	კ.—161.000.000	62	კ.—1.426.000.000	32	კ.—736.000.000
8	კ.—184.000.000	63	კ.—1.449.000.000	33	კ.—759.000.000
9	კ.—107.000.000	64	კ.—1.472.000.000	34	კ.—782.000.000
10	კ.—230.000.000	65	კ.—1.495.000.000	35	კ.—805.000.000
11	კ.—253.000.000	66	კ.—1.518.000.000	36	კ.—828.000.000
12	კ.—276.000.000	67	კ.—1.541.000.000	37	კ.—851.000.000
13	კ.—299.000.000	68	კ.—1.564.000.000	38	კ.—874.000.000
14	კ.—322.000.000	69	კ.—1.587.000.000	39	კ.—897.000.000
15	კ.—345.000.000	70	კ.—1.610.000.000	40	კ.—920.000.000
16	კ.—368.000.000	71	კ.—1.633.000.000	41	კ.—943.000.000
17	კ.—391.000.000	72	კ.—1.656.000.000	42	კ.—966.000.000
18	კ.—414.000.000	73	კ.—1.679.000.000	43	კ.—989.000.000
19	კ.—437.000.000	74	კ.—1.702.000.000	44	კ.—1.012.000.000
20	კ.—460.000.000	75	კ.—1.725.000.000	45	კ.—1.035.000.000
21	კ.—483.000.000	76	კ.—1.748.000.000	46	კ.—1.058.000.000
22	კ.—506.000.000	77	კ.—1.771.000.000	47	კ.—1.081.000.000
23	კ.—529.000.000	78	კ.—1.794.000.000	48	კ.—1.104.000.000
24	კ.—552.000.000	79	კ.—1.817.000.000	49	კ.—1.127.000.000
25	კ.—575.000.000	80	კ.—1.840.000.000	50	კ.—1.150.000.000
		81	კ.—1.863.000.000	51	კ.—1.173.000.000
		82	კ.—1.886.000.000	52	კ.—1.196.000.000
		83	კ.—1.909.000.000	53	კ.—1.219.000.000
		84	კ.—1.932.000.000	54	კ.—1.242.000.000
		85	კ.—1.955.000.000	55	კ.—1.265.000.000
		86	კ.—1.978.000.000		
		87	კ.—2.001.000.000		
		88	კ.—2.024.000.000		
		89	კ.—2.048.000.000		
		90	კ.—2.070.000.000		
		91	კ.—2.093.000.000		
		92	კ.—2.116.000.000		
		93	კ.—2.139.000.000		
		94	კ.—2.162.000.000		
		95	კ.—2.185.000.000		
		96	კ.—2.208.000.000		
		97	კ.—2.231.000.000		
		98	კ.—2.254.000.000		
		99	კ.—2.277.000.000		
		1	მ.—9.300.000.000		
		2	მ.—4.600.000.000		
		3	მ.—6.900.000.000		
		4	მ.—9.200.000.000		
		5	მ.—11.500.000.000		
		6	მ.—13.800.000.000		
		7	მ.—16.100.000.000		
		8	მ.—18.400.000.000		
		9	მ.—20.700.000.000		
		1	ჩერ.—23.000.000.000		

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐ 1923 ᲬᲚᲘᲡ*)

თბილისის კომუნალურმა მეურნეობამ წარსული წლის განმავლობაში საგრძნობ წარმატებებს მიაღწია.

თუ მხედველობაში მივიღებთ იმას, რომ 1922 წელი კომუნალური მეურნეობისათვის დეფიციტით დამთავრდა, 1923 წელს კი კომუნალურმა მეურნეობამ ბევრ ახალ რთულ საქმეს მოჰკიდა ხელი (ახალი ტრამვაის ხაზების გაყვანა, ჰიდროელექტრო სადგურის აშენების ხარჯები და სხვა) 1923 წლის განმავლობაში მიღწეულ შედეგებს მით უფრო მეტი ფასი და მნიშვნელობა ეძლევა.

ქვემოდ შემდეგ ჩვენ ცალ ცალკე განვიხილავთ კომუნალური მეურნეობის სხვადასხვა დარგებში მიღწეულ შედეგებს, ახლა კი, წინასწარ, შეგვიძლია ვსთქვათ, რომ 1922 წლის დამლეგს მომავალი (1923) წლისათვის დასახული ამოცანები განხორციელებულია თითქმის ყველა დარგებში 100 პროც. ზოგიერთ დარგებში კი უფრო მეტის პროცენტით.

თბილისის კომუნალური მეურნეობის მიღწევათა შორის პირველ რიგში უნდა აღინიშნოს მიღწევა ფინანსების დარგში.

I

ფინანსები

ქალაქის ფინანსიური განყოფილება კომუნალური მეურნეობის ძარღვია. ამ დარგის სწორად და მიზანშეწონლად მუშაობაზეა დამოკიდებული ყველა დანარჩენი დარგების, თუ შეიძლება ასე ითქვას, კეთილდღეობა და დაუბრკოლებლად მუშაობა.

ამ დარგის მუშაობის სწორ საფუძვლებზე დაყენებას თავიდანვე მიეცა ყურადღება. საფინანსო განყოფილებასთან მოიწყო საფინანსო კომისია მცოდნე და გამოცდილ პირთა მონაწილეობით; საფინანსო განყოფილების მუშაობა საგრძნობლათ იქნა გაძლიერებული, რამაც შესაფერი შედეგი გამოიღო.

ფინანსიურ დარგში მიღწეულ შედეგების უფრო თვალსაჩინოდ დასანახად მოვიყვანოთ ცნობები 1922 წლის შემოსავალ-გასავლის შესახებ.

1922 წლის **შემოსავალი** უდრიდა ბონებით (ათას მანეთებში) 348 მილიონ 697 828 მ.ნ.

გასავალი: ფაქტიურად დახარჯული ბონებით (ათას მ.ნეთებში) 321,631,592; გაუმართლებელი ავანსები (ვალი) — 47,577,000; სულ: 369,275,000.

ასე, რომ 1922 წელი თბილისის კომუნალური მეურნეობისათვის დამთავრდა დეფიციტით. ეს დეფიციტი ბონებით უდრის 20,577,172,000 მანეთს, რაც 1922 წლის დეკემბრის საშუალო კურსით 9129 მანეთს უდრის ოქროთი.

შემოსავლის მთავარ წყაროს 1922 წელს შეადგენდენ კომუნალური წარმოებები (საერთო შემოსავლის 31,1 პროც.) და კომუნალური შენობები დარაბები და სხვა (საერთო შემოსავლის 49,5 პროც.)

1923 წლისათვის შედგენილი ხარჯთაღრიცხვით ნავარაუდევი იყო:

შემოსავალი: 4 794 137 მ 89 კაპ.

ხარჯები: 5 390 955 მ 89 „

დეფიციტი: 596 818 მ. ბაჯაღლო ოქროთი, რაც მთავრობას უნდა დაეფაროს.

1923 წლის განმავლობაში კომუნალურ მეურნეობას ზოგიერთი გაუთვალისწინებელი ხარჯები (ძილიციის შენახვა) მოუმატა.

მთავრობამ კომუნალურ მეურნეობას უარი უთხრა დახმარებაზე.

რის გამო ბუჯეტი შეცვლილი იქნა ამ მოცლენთ შექმნილ მდგომარეობასთან შეფარდებით. განსაკუთრებით იქმნა შემცირებული ერთდროული ხარჯები კომუნალური წარმოებების აღსადგენათ და საამორტიზაციო.

საფინანსო განყოფილების ენერგიული მუშაობის წყალობით და 1922 წლის დამთავრეს მომავალი სამომქმედო (1923) წლისათვის დასახული ღონისძიებების ნარმატებით შესრულების გამო 1923 წელი თითქმის **უდეფიციტოთ ჩაივლიდა**, რაც საბჭოთა ხელისუფლების უდიდეს მიღწევათ უნდა ჩაითვალოს.

1923 წლის პირველი ათი თვის შემოსავალი უდრის 4.137.942 მან. 36 კაპ ბაჯაღლო ოქროთი, ამავე პერიოდის გასმავლობაში კი დაიხარჯა 4 135.988 მ. 74 კაპ. ბაჯაღლო ოქროთი.

წარსული წლის განმავლობაში შემოსავალი კომუნალური წარმოებებიდან შეადგენს საერთო შემოსავალის 39,6 პროც. დარაბებიდან კი—37,5 პროც.

1923 **წელს რეალური თვითო შემოსავალი** 1920 **წელთან** (მენშევიკური ქალაქის თვითმართველობის შემოსავალთან) **შედარებით 150 პროც. გაიზარდა**, 1922 წელთან შედარებით კი—10 პროც.-თ.

უდიდეს ნაბიჯად ქალაქის ფინანსიური მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად მიღებულ ღონისძიებათა შორის უნდა ჩაითვალოს თბილისის კომუნალური ბანკის გახსნა 1923 წლის დეკემბერში.

კომუნალური ბანკი მიზნად ისახავს დახმარების გაწევას როგორც თბილისს, ისე საქართველოს სხვა კომუნალური მეურნეობებისათვის. ბანკი გარდა თვით კომუნალური მეურნეობებისა დახმარებას გაუწევს აგრეთვე ყველა იმ თვითმმქმედ ორგანიზაციებს (კოოპერატიულ, ბინის საღმენებლო ანხანაგობები და სხვა), რომელთა საქმიანობა ხელს შეუწყობს ქალაქის საერთო აყვავებას, საბინაო მდგომარეობის გაუმჯობესებას და ქალაქის გამშვენიერებას.

თბილისის კომუნალური ბანკი მეორე ასეთი ტიპის ბანკია მთელს საბჭოთა ფედერაციაში (პირველია მოსკოვის კომუნალური ბანკი)

ფაქტიურად ბანკმა მხოლოო 1924 წელს დაიწყო მოქმედება და იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ თბილისის კომუნალური მეურნეობა, საკუთარი ბანკის დახმარებით ზურგგამაგრებული უფრო მეტს წარმატებას მიაღწევს მომდინარე წელს, ვიდრე 1923 წელში, როცა მას მემკვიდრეობათ დარჩა მნიშვნელოვანი დეფიციტი წარსული წლიდან.

II

ადმინისტრაციული მუშაობა.

1923 წელში მოხდა ქალაქისა და მაზრის აღმასკომების გაერთიანება. ამრიგად თბილისის კომუნალურ მეურნეობას დაეკისრა ზრუნვა არა მარტო ქალაქის საჭიროებებზე და კეთილმოწყობაზე, არამედ მაზრისაზეც. როგორც ქვემოთ მოყვანილ ცნობებიდან დავინახავთ, თბილისის კომუნალური მეურეობის ხელმძღვანელებმა აღმასკომების გაერთიანებათ დაკისრებული ახალი რთული ამოცანებიც წარმატებით გადასჭარეს და აპიასრულეს.

მთავარი ყურადღება 1923 წლის განმავლობაში ეჭეოდა ქალაქისა და მაზრის გამშვენიერების საქმეს.

რა გაკეთდა:

ქალაქში.

რემონტი გაუკეთდა: საბჭოთა 29 სახლს, 36 სკოლას, 4 ხიდს, საბჭოთა 11 დაწესებულებას.

მოთავსებულია: 18 ქუჩა (5500 კვადრატიული საჟენი).

განაპირა უბნებში შეკეთებულია 19 ქუჩა (8700 კვ. საჟენი)

განაპირა უბნებში გაყვანილია აგრეთვე ახალი ქუჩებიც.

გადაზიდულია ქალაქიდან: ნაგავი 4 865 ფურგანი, წვიმის ნალექი 3188 ფურგანი.

მომზადებულია ადგილები, სადაც უნდა გაშენდეს ტყეები და ბაღები.

მაზრაში

ა) მოკარწყლულია გზატკეცილები (კოდ აღმოსავლეთ და მანგლის-წალკის).

ბ) შეკეთებულია სკოლები და საავადმყოფოები.

გ) გაკეთდა ახალი საავადმყოფო მარტყოფში.

აშენებულია კლუბი.

დ) ბაღჩებში რემონტი გაუკეთდა

კოჯორში	146 სახლს
კიკეთში	14

როგორც ვხედავთ, კომუნალური მეურნეობის ხელმძღვანელებს 1923 წლის მთავარი ლოზუნგი—სოფლისა და ქალაქის დაახლოებება—ერთი წუთითაც არ დაუვიწყებიათ და საქმით ანხორციელებდენ ამ ლოზუნგს, რაც-დენათაც ამის შესაძლებლობას იძლეოდენ კომუნალური მეურნეობის ფინანსიური საშუალებები.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲠᲔᲕᲬᲕᲔᲚᲝᲒᲐ

ᲗᲐᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲭᲝᲭᲝ ᲓᲕᲘᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲞᲘᲠᲘᲢᲘᲡ ᲢᲠᲘᲡᲢᲘ

მიმდინარე საოპერაციო წლის პირველ მეოთხედში (1923 წლის ოქტომბერი, დეკემბერი) ტრესტის წარმოებათა შემადგენლობაში (ცვლილება არ მომხდარა, ე. ი. ტრესტში შედის შემდეგი შვიდი წარმოება: 3. რექონვალესცენტური ქარხანა თბილისში (№ 1,2,3), ლუდის ქარხანა, ყინულის დამამზადებელი ქარხანა და 2 სპირტის გამოსახდელი ქარხანა (გომში და ახასთუმანში). რეტროფიკაც ული ქარხნები აღნიშნულ პერიოდში აწარმოებდენ ბრანდის სპირტის და კონიაკის გადასხმას. ლუდის ქარხანა, ზამთრის სეზონის გამო, სრულებით არ მოქმედობდა: გომის და ახასთუმანის ქარხნები მუშაობდენ მხოლოდ დიკმბერში.

აღნიშნულ სამი თვის განმავლობაში ტრესტის წარმოებებში ითვლებოდა საშუალოდ: მუშა 70 და მოსამსახურე—46.

პროდუქცია: ტრესტის ნაწარმოებთა დამუშავება აღნიშნულ პერიოდში წ ნ კვარტალთან (სამ თვესთან) შედარებით საგრძნობლად გაფართოვდა, ვინაიდან დიაწყეს მუშაობა გომის და ახასთუმანის ქარხნებმა.

	კონიაკი	არაყი	სპირტი	ლუდი	ღირებულება (უპაროზოთ)
ოქტომ.	—25.25 ვედ.	138.5 ვედ.	890.1	111	8917 მან.
ნოემბ.	—100,0 „	147,5 „	575,5	6,93	8047 „
დეკემბ.	— 92.4 „	151.9 „	245.5	68	5682 „
ს ულ	217,65 ვ.	437,9 ვ.	1761 ვ.	248,3 ვ.	22.646 მ.

ᲞᲠᲝᲞᲐᲒᲐᲪᲘᲐ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲝᲞᲔᲠᲐᲢᲘᲕᲘᲡ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲙᲕᲚᲔᲕᲐ

რათა ჩვენი კოოპერატივების მდგომარეობა იქნეს მთლიანად გამოკვლეული, საქ. მუშათა და გლეხთა ინსპექციაში 21 თებერვალს შეიდგა საქართველოს კოოპერატივების მდგომარეობის გამომკვლევი ცენტრალური კომისია: პარტიული ცკკას, საკონტროლო კომისიის, ინსპექციის პროფკავშირის, ცენტრალურ, წარმოპოკავშირის ტ. ა. ტ. ს. ის წარმომადგენლებისაგან 7 კაცის შემადგენლობით. კომისიამ განიხილა და დამტკიცა მუშაობის, გეგმა, პროგრამა და მასთან დაკავშირებული ყველა საკითხები, დაუყო საქართველო 7 რაიონად, მოაწყო გამომკვლევი კომისია ათხზეთში და აპარატანში, მოახდინა სათანადო ძალების მობილიზაცია ტეხნიკურ სამუშაოსათვის: პარტიული, პროფ., საბჭ. დაწესებ. და კოოპერატიულ ორგანიზაციისა. მობილიზაციაქმნილი ამხანაგები გაეცვნენ გამოკვლევის გეგმას, პროგრამას, ინსტრუქციებს და 15 მარტს საქართველოში დაიწყო მუშაობა—გამოკვლევა, რომელიც უნდა მოთავდეს 15 მაისამდე—(2 თვე) პარტიული, საბჭოთა ორგანოების და კოოპერატიული ორგანიზაციის მიერ მიღებულია სათანადო ზომები, რათა კოოპერატივების გამოკვლევის კამპანია ჩატარებულ იქნეს სასურველად და თან საჩქაროდ.

ადგილობრივ კომისიას ყველა კოოპ. ორგანიზაციებმა და დაინტერესებულმა ამხანაგებმა ამ საქმეში უნდა აღმოიჩინონ დახმარება ცნობების მიცემაში, მასალების მიწოდებაში, დოკუმენტების ჩაბარებაში, ახსნა-განმარტებაში და სხ., რაც დაახასიათებს კოოპერაციის მოკმედება-ვითარებას. ადგილობრივი ხასიათის კითხვები უნდა გადაჭრან ქვეშ; ამისათვის კომისია იწვევს საჭიროებისდამიხედვით თათბირს დაინტერესებულ ორგანიზაციათან ერთად, ხოლო გამოკვლევათა პროცესში საკითხები პრინციპიალურ ხასიათისა—სამოლოოთ სწყდება გამოკვლევის დასრულების შემდეგ, ცენტრალურ კომისიაში.

კომისია იკვლევს აგრეთვე ამ რაიონებსაც და ადგილებს, სადაც არ არის კოოპერატიული ორგანიზაციები, სადაც იყო ოდესღაც, მაგრამ დღეს დღეობით არ მუშაობს ანდა ოჯახურთ არის გადაყვანილი.

გამოკვლევის პროგრამაში ყველა კითხვები ფართედ არის ნაჩვენები, რის შესრულების შემდეგ ჩვენ გვექნება სრული საშუალება ვიქონიოთ კოოპერაციაზე.

გამოკვლევის მიზანი ერთია—კოოპერაციის გაჯანსაღება, რაც ასე გვესაჭირო, განსაკუთრებით ეხლა

საბჭოთა კოოპერაციამ უნდა დაიპყროს შინაური ბაზარი, მან უნდა განდევნოს კერძო კაპიტალი, ჩრჩ და ყოველი ჯურის სპეკულიანტი. მან უნდა დაიმახოროს მშრომელთა ნდობა; ამისათვის კი თვით მშრომელებმა უნდა მოჰკიდონ ხელი თავის კოოპერაციას.

ის დეფიციები, სუსტი მხარეები, პარალელიზმი, მრავალი სიფიტურები, ზედმეტი ზედნადები ხარჯები, რომელიც თან ახლავს დღეს ჩვენს კოოპერაციას, უნდა მოისპოს, და ეს მოხდება თვით მშრომელთა შეკავშირებით, კოლექტიური მოქმედებით.

გამოკვლევამ ჰკოვა დაინტერესებულ ორგანიზაციებიდან სათანადო გამომახილი, რაც თავდებია იმისი, რომ მას შედეგიც კარგი მოჰყვება.

ამ გამოკვლევამ საერკისათვის უნდა დაგვანახოს დღევანდელი სურათი საქართველოს კოოპერაციისა, რომ გორც უარყოფითი, ისე დადებითი მხარეები. შემდეგში უნდა ვეცადოთ პირველის მოსპობას და მეორის განმტკიცებას.

კოოპერაციამ უნდა გაამართოს მათზე დაკისრებული მოვალეობა, რომელსაც ჩვენ უწოდებთ „სმიჩას“

ᲞᲚᲐᲢᲝᲜ ᲓᲐᲜᲘᲔᲚᲘᲐ

ᲥᲘᲗᲔᲚᲘ ᲯᲐᲠᲤᲕᲘ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲡᲠᲝᲚᲔᲚᲘ ᲓᲘᲕᲘᲖᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲚᲣᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲘᲛᲝ ᲒᲐᲮᲡᲜᲐ

24 მარტს მოხდა ქართულ მსროლელ დივიზიის ცენტრალური კლუბის სახეიმო გახსნა („ოქტომბრის რევოლიუციის სახელობის“) ახალ ბინაზე ყოფილი „პროლეტკულტის არენა“,—რუსთაველის პროსპექტი.

კლუბის როგორც დარბაზი, ისე ფოიე გაიჭედა თბილისში მყოფ ქართულ დივიზიის ნაწილებით და მუშამოსამსახურეებით. კლუბი მორთული ა ფიფილი დროშებით და ჩვენი ბელადების სურათებით. უკრავს პირველ ლეგიონის მუსიკა ამხ. დონენკოს მეთაურობით.

სახეიმო სალამოს ხსნის ამხ. გ. ნადირაძე და სიტყვა ეძლეოდა ამხ. ალ. მამულაშვილს, რომელიც ესალმება რა სახეიმო სალამოს—მოკლეთ და წვთელ არმიელთათვის ბაგეგი ენით იქლევა აღწერას საკლუბო მუშაობისას, რომელიც სწარმოებს ქართულ ჯარში, რომელშიც პირველი ადგილი ეჭირა ცენტრალურ კლუბს და მან მომავალშიც ნაყოფიერად უნდა განაგრძოს თავისი მუშაობა. ამას ტაში, ოვაციები, ინტერნაციონალი.

ქ მს. დივ. პოლიტ-განყოფილებას სახელით მისასალმებელ სიტყვას ამბობს ამხ. შ. თალაკვ ძე, ა. ი. სუმბათაშვილი იუბინს სახელობის დრამატუდიის სახელით. კლუბს ესალმება ამხ ედიგაროვი და პირდება დახმარებას.

შემდეგ ვრცელი სიტყვით გამოდის ამხ. ილიასაბიდაშვილი, რომელიც აშუქებს კომუნისტური ნათლობის მნიშვნელობას.

კლუბის სამეურნეო წევრებად არჩეულ იქნენ ამხ ამხ. ტროიკი, ს. ორჯონიკიძე, ეგოროვი, თ. ელენტი, ლეკვეთაძე, ართმელაძე, ბ. კვირიკაძე, მ. ცხაკაია, მ. ორახელაშვილი, ლ. სუხიშვილი და რ. კალაძე.

ამავე სალამოს მოხდა ბაგშვის კომუნისტურად მონათვლა: 1. ალ. მამულაშვილისა (ოდერობითი სქესის) ნათლიები: ბერაძე და კობიძე დაერქვა ეფერი. 2. გ. კობიძისა (მამრობითი სქესის) ნათლია: ქართული დივიზია—რწმუნებული: ელენტი და ლეკვეთაძე, დაერქვა მარლენ. (შემოკლებით: მარქსი და ლენინი), 3. ვალ. მამულაშვილისა (მდედრობითი სქესის) ნათლიები: ართმელაძე და სიკინავა, დაერქვა ნათელა, 4. გ. გიძიაშვილისა (მამრობითი სქესის) ნათლიები: ალ. მამულაშვილი და შ თალაკვაძე, დაერქვა რევოს (შემოკლებით: რევოლიუციის).

შემდეგ გაიმართა წარმოდგენა და კონცერტი, რითაც დამსწრე წითელ არმიელები და მუშა მასამსახურეები დადათ კმაყოფილი დარჩენ.

ᲑᲔᲓᲣᲜᲘ.

ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲮᲓᲐ

ვინ არ იცის, თუ როგორ იყო სამხედრო ბეგრის მოხდა ახალგაზრდობისათვის ძველი მონარქიულ რეჟიმის დროს. ახალგაზრდამ, რომელიც უსაზღვრდება 21 წლის ჭასაკს, იცოდა, თუ რას წარმოადგენდა მაშინ სამხედრო სამსახური. მან იცოდა, რომ ის მოშორდებოდა თავის ოჯახს, მოხვეს დედამამას, ცოლს, შვილს არა ერთი და ორი წლით, არამედ სამი, ხუთი და ხანდისხან ექვსი წლითაც. მას ნათლად ჰქონდა წარმოდგენილი ის აუტანელი ტანჯვა და გაჭირვება, რომელიც თავზე დაატყდებოდა. მას არა ნაკლებ ჰქონდა წარმოდგენილი, რომ ის რუსული ენის უცოდინარობისა გამო არა ერთხელ და ორხელ იქნებოდა რამოდენიმე როზგით გამეტებულ-აუწერელია ყოველივე იმ ტანჯვის და გაჭირვების ენით გამოთქმა, რომელიც თავზე დაატყდებოდა ახალგაზრდას 3—5 წლის განმავლობაში. ყოველი ახალგაზრდა სცდილობდა სამხედრო სამსახურიდან თავი დაეწყვა: ის ხშირად დეზერტირად და ყაჩაღად გავარდებოდა ტყეში, ან ქრთაზს აძლევდა, ისედაც გაძვალტყავებული ღარი, ოღონდ კი თავისი შვილი ცოცხლად არ დამარხა,—ყველას—სოფლის მამასახლისიდან დაწყებული ქალაქის სამხედრო „ნაჩალნიკამდე“. თუ ეს არ გაუვიდოდათ, თავს ძალით ავად გიხდენდენ და სხვა.

დადგა მერწმეოვანების დრო, „თავადსუფალი საქართველო“. ვნახოთ რა განსხვავება იყო სამხედრო ბეგარის მოხდაში. თუ ნიკოლოზის დრო იყო სამი წელიწადი, მერწმეოვანების დროსაც იყო სამი წელიწადი. თუ ნიკოლოზის დროს ჯარის კაცი წერა-კითხვის უცოდინარი ბრუნდებოდა, ასევე ხდებოდა მერწმეოვანების დროსაც. თუ ნიკოლოზის დროს ჯარის-კაცებს უსისნენდენ სხვა ქვეყნის მეფეს ბელგიელი ბერის წინააღმდეგ ბრძოლა. ჯანმრთელობის კომისარიატის სამეცნიერო-სასანიტარო განყოფილებამ ხაშურის ვეტერინარულ მაუწყლის გახსნა სამხედროს ჭერის წინააღმდეგ მებრძოლი სადგური.

— **მაწის და საკეთო კოდექსის ფილმი.** სრ. საქ ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტმა მიიღო ს. ს. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის მეორე სესიის მიერ გამომუშავებული მაწის და საკეთო კოდექსი.

— **ინვალიდთა დაზმარე კომიტეტის დაარსება.** სრ. საქ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტმა ინვალიდთა დაზმარე კომიტეტის შესაქმნელათ დაარსა განსაკუთრებული კომისია: ამხ. ამხ. სამბაშვილის, კ. ოკუჯავას და ვ ციწკაძის შემადგენლობით.

— **შინაგან საქ. კომისარიატის შემადგენლობა.** სრ. საქ ცენტრ. აღმ. კომიტეტმა დაკმაყოფილა შინაგან საქმეთა კომისარიატის შუამდგომლობა პლატონ ივანეს ძე მაკაბერიძის მოქალაქეობრივ უფლებით აღდგენის შესახებ.

— **„წითელი დროშის“ ორდენით დაჯილდოება.** სრ. საქ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტმა ყოფილი ომიანობის გამო სამხედროს ბრძოლის ველზე სამოსწავლო ათასეულის პოლიტიკელმძღვანელი ბიტკოო ყარამანის ძე კაპარავა დაუწეთის მაზრაში ბანდიტებთან თავდადებულ ბრძოლის გამო, დაჯილდოვა „წითელი დროშის“ ორდენით

— **საქ. ცაკის მეორე სესიის ანგარიშების გამოცემა** სრ. საქ ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტმა გადაწყვიტა გამოსცეს საქ ცაკის მეორე სესიის სტენოგრაფიული ანგარიშები.

— **ჭლეტკომები თელავის მაზრაში,** ამ უამად თელავის მაზრაში არიან 61 საგლეხო კომიტეტი, ამათ შორის 1 სამაზროო, 9 რაიონული და 51 სასოფლო. ჭლეტკომებს აქვთ საკუთარი ფონდები და სხვადასხვა კულტდაწესებულებები.

— **მიწები ჭლეტკომებს.** ქ. აღმასკომის მიწად მოქმედების განყოფილებამ ტფ. მაზრის საგლეხო კომიტეტისათვის დასამუშავებლად გადასცა 10 დესეტინა მიწა სართიჟალის რაიონში.

— **ჰაეროდრომი ჭიათურაში.** შორაპნის მაზრის აღმასკომმა დაადგინა ა | კ. საავიაციო საზოგადოების მმართვის თანხმად, ჭიათურისათვის ჰაეროდრომი ააგოს სოფ. პერევისაში.

— **ცენტრ. ხაბინათ ხაელმწიფო კოოპერატივი.** ქ. აღმასკომის პრეზიდიუმს აუცილებელ საჭიროებად მიაჩნია ბინების აშენების საქმეში ჩაბმულ იქნას სამეურნეო და კოოპერატიული ორგანიზაციები. ამ მიზნით დაევალა კომუნალურ განყოფილებას შეიმუშაოს სახლების საღმშენებლო ამხანაგობათა მტკიცე დებულება.

— **ქ. აღმასკომის შეკრების ოუბლიდ.** ქ. აღმასკომის ადგილკომმა გადაწყვიტა ჯანმრთელობის შეკრიკს ამხ. ოგანეზოვს 32 წლის მუშაობის აღსანიშნავად გაუმართოს იუბილე.

— **ხატელეგრაფო ხაზების დაფეტლიერება.** ა.—კ ფ. ტ. კომისარიატმა დაავალა ცალკე რესპუბლიკის ფ. ტ. კომისარიატებს გაზაფხულზე დაათვალიერონ სატელეგრაფო ხაზები მათი დეფექტების გამოსასწორებლად და არსებულ ხაზების აღსარიცხავად.

— **მეტრიული სისტემა.** მეტრიული ზომის სისტემა ა. | კ. რკინის გზებზე შემოღებული იქნება 1925 წლის პირველ იანვრიდან.

— **ა. | კ. რკინიგზების გაერთიანება.** ა. | კ. რკინიგზებზე გაერთიანების ჩამტარებელმა კომისიამ გადასწყვიტა პირდაპირ მიმართულების სამგზავრო საბუთები იწერებოდეს რუსულსა და სახელმწიფო ენაზე, ხოლო ადგილობრივი ცნობები მხოლოდ რეპუბლიკების ენაზე.

— **ა. | კ. რკინიგზის პროფკავშირის ჰეროიპლანის** ასაგებად რკ. გზის მუშა-მოსამსახურეებმა დღემდე გაიღეს 20,000 მან. ჩერ. ჰაეროპლანის აგება ჯდება 40 000 ჩერვ მ. თანხის დანაკლისი უნდა შეავსონ ა. | კ რკ. გზების სამმართველომ, ბუღალტერმა და რკ. გზის დამზღვევ კასამ.

— **ცისტერნების გაგაცება.** 8 მარტს სადგურ ალეთიდან ქარაშხალმა გაიტაცა 14 ცისტერნი. ორი ცისტერნი ლინდგან გადასულიდა.

— **ლენინის სახელობის ბაღი.** ლენინის ხსოვნის ბაღში (ბულვარში) ეკალიანის პირდაპირ) უკვე დაიწყეს ხეების დარგა. ბაღი მოწყობილი იქნება მაისამდე.

— **უმუშევართა სასადილო.** შრ. ბირეთს კომიტეტმა უმუშევართა სასადილოს საჭიროებისათვის გადასწყვიტა გამოითხოვოს ქ. აღმასკომიდან 1771 მან. და 93 კაპ. ჩერ. (აღნიშნული თანხის 25 პროც. გამოთხოვილი იქნება სოც დაზღ. სამართველოდან).

— **ცემენტის საწყობი.** შორაპნის მაზრის აღმასკომმა გადასწყვიტა აღკრას შუამდგომლობა ცემენტის ტრესტის წინაშე, რათა მან ქიათურაში გახსნას ცემენტის საწყობი.

— **ლოგოს და რულეტკის აღკრძალვა.** შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატმა გასცა განკარგულება, რათა ყველა კლუბებში და რაზნოებში აღკრძალულ იქნას ლოტოს და რულეტკას თამაში.

— **პენსიონერთა გაწმენდა.** დამზღვევ კასამ დაარსა კომისია, რომელიც მოახდენს პენსიონერთა ქონების გამოკვლევას და ამის შემდეგ პენსიონერთა გაწმენდას.

— **ხამკითხველთათვის.** პოლიტგანათლების მთავარმმართველობამ სკოლის გარეშე განათლების მომუშავეთა სახლის სამკითხველოსთვის ქართულ წიგნების შესაძენათ გადასდო 150 ჩერ. მან.

— **შარმის ბარგი.** 24 მარტს შრ. ბირეთში აღრიცხვაზე გამოცხადდა 323 უმუშ., ახლად ჩაიწერა—119, მოთხოვნილება იყო—46, სამუშაოზე გაიგზავნა.—32.

ᲨᲔᲛᲝᲗᲮᲔᲕᲔᲑᲘ:

— **ქალის ბვამის პოვნა.** 23 მარტს თბილისის მახლობლად ღრმაღელეში აღმოაჩინეს მოკვლილ ქალის ბვამი, უნდა იყოს რუსი, დაახლოებით 28 წლის.

— **ქურდობა.** 22 მარტს (ალექსეევის ქ. № 12), გაქურდეს მოქ. მ. ღოლობერიძის ბინა, სადაც ნაიღეს 138 მან. ჩერ.

— **ხეხვი მანქანის მოპარვა.** 23 მარტს (ეტიბერიანის ქ. № 50), გაქურდეს მოქ. კირაკოზოვის ბინა. წაღებულია საქმოვი მანქანა.

ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲐ

— **ხელნაწერთა მოწყობა ცეკლის მქობელთათვის.** 1-ლ ცეკლის მქრობელ რაზმისათვის სკენის მოსაწყობათ ქ. აღმასკომმა გადასდო 100 მან. ჩერ.

— **კინოვაგონი.** ა.—კ. რკინის გზის პროფკავშირმა მოაწყო კინოვაგონი, რომლითაც განსაკუთრებით მეგარდნილ ადგილებში მუშა-მოსამსახურეებს აჩვენებენ კინო-სურათებს.

— **ალ. ჭავჭავაძის რჩეული ლექსები.** სახ. გამომც შეიდგა ალ. ჭავჭავაძის რჩეულ ლექსების წიგნის გამოცემას, წიგნს დართული იქნება ავტორის სურათი და კრიტიკული წერილი.

— **ჯამაგირების მომატება ქართულ თეატრის თანამშრომელთ.** მთავარ სახელოვნო კომიტეტმა დადგინა ქართულ დრამის თანამშრომლებს მოეატოს 30 პროცენტი არსებულ ჯამაგირ

დაბა აბაშა (სენაკის მაზრა)

დაბა აბაშა წარმოადგენს კულტურულ ცენტრს აბაშის რაიონის გლეხებისათვის. ჯერ კიდევ მენშევიკების დროს აქ დაარსებული იყო 8 კლასიანი გიმნაზია, რომელიც ახლა გადაკეთებულია ტეხნიკუმად. იყო აგრედვე თეატრი (კლუბი) და ხეტყის ორი ქარხანა. აბაშის რაჩონში შედის 12 უზარმაზარი თემი, რომლებიც ერთმანეთთან დაკავშირებული არიან კარგი გზებით და ხიდეებით.

გასაბჭოების შემდეგ აბაშის რაიონში და შიგ დაბა აბაშაში ბევრი რამ არის გაკეთებული. განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს ტეხნიკუმის და თეატრის შენობების აგება. თუმცა ეს დაწესებულებები წინედაც არსებობდნენ, მაგრამ შესაფერი შენობა არ მოეპოვებოდათ. ამ საქმის მოთავეება ვერ მოხერხდა ზამთრის თვეებში, ახლა კი მარტის თვიდან სამაზრო აღმასკომიდან გამოგზავნილია ტეხნიკოსი ლომია, რათა უხელძღვანელოს აბაშის ტეხნიკუმის აგებას. მუშაობას აქვს დაკვეული ხასიათი. საამისო თანხა გადადებულია და აბაშის რაიონის მშრომელი გლეხობა იმედს გამოთქვამს, რომ სამაზრო აღმასკომის მეთაურობით წამოწყებული აბაშის ტეხნიკუმის შენობის აგება ღირებულად დასრულდება.

თეატრის საქმეც კარგათაა მოწყობილი, აქაც მუშაობა დამკვიდრებულ ხასიათს ღებულობს აბაშის რაიონმასკომის მეთაურობით, მაგრამ შესაფერი თანხა არ მოიპოვება. გადადგმულია ნაბიჯი ადგილობრივ მუშაობა ინტელიგენციის დახმარებით თანხის შესაძენად, გროვდება შემოწირულებები მოქალაქეებისაგან და სხვა. საჭიროა ყველამ, ვინც კი სცხოვრობს სხვადასხვა ქალაქებში აბაშის რაიონიდან, ვისაც აინტერესებს მშრომელი გლეხობის კულტურულად წინ წაწევა, გამოიღოს ცოტა წვლილი და ამით შესძლოს ადგილობრივი ხელისუფლებამ მიზნის მიღწევა ამ დიდად კულტურულ საქმეში.

დაბა აბაშის ახლო არის ერთი მიდამო „შუა ქალაქად“ წოდებული. აბაშის „რაიეპოს“ აქ მოწყობილი აქვს კრამიტის ქარხანა. მიწა საკეთესო გამოდგა კრამიტისათვის. აქედან მაგალითი გადმოიტანეს გლეხებმა და ეხლა კრამიტის 7—8 ქარხანა მოიპოვება. ამზადებენ „ბოსლევის“ ფორმის კრამიტს.

ეხლა ცოტა რამ დაბა აბაშის საბჭოთა ხეტყის ქარხნის შესახებ. ამ ზამთარში სამტრედიის რკინიგზის უწყების წარმომადგენელნი ჩამოვიდნენ ხსენებულ ქარხანაში და, რადგანაც ქარხანა მდებარეობდა რკ. გზის ახლო, გაუკეთეს რევიზია. ქარხანა შესაკეთებელი აღმოჩნდა და ამის მიზნით მუშაობა შეაწყვეტინეს. ადგილობრივი მშრომელი გლეხობა დიდად სარგებლობდა ამ ქარხნით და მის დახურვის შემდეგ ხალხი შეწუხებულია. მუშები დათხოვნილია და სხვ. საჭიროა მიექცეს ამას სათანადო ყურადღება. ქარხნის დახურვა ადვილი საქმე იყო, მაგრამ მის შეკეთება კი უფრო ძნელია, მაგრამ ამ პატარა ქარხნის შეკეთება რომელიმე უწყებისთვის სულ ადვილია. როგორც ამბობენ, საჭიროა მხოლოდ გახსენება (მგონი მივიწყებულია) და საქმით დაინტერესება.

ვასკ.

აღმოსავლეთის მუშაობა ლიის რაიონში (ზუგდიდის მაზრა)

ლიის რაიონი შესდგება შემდეგი 7 თემისაგან: ლიის, ფიხულანის, ჭალის ჯვარის, საფაქიო ეწერის, ჭკადუაშის და ტყაია-ბეუასლელის. აღმოსავლეთით ამ რაიონს საზღვრავს წალენჯიხის რაიონი, დასავლეთით აფხაზეთი, ჩრდილოეთით სვანეთი და სამხრეთით ზუგდიდის რაიონი, რაიონის ცენტრი მოთავსებულია სოფ. ლიაში, სადაც არის რაიდაწყებულებები. აქ წარმოებს ფართე აღმშენებლობითი და კულტურული მუშაობა. ერთი ეკლესია, რომელიც არსებობდა რაიონის ცენტრში, ე. ი. ლიაში, გადაკეთებულ იქნა რაიონული კლუბად. აშენებული იქნა ს. ლიაში მთლიანი სკოლისათვის ორ სართულიანი ხის შენობა 10 ოთახით და ეხლა მოწადეებს შეუძლიათ მოთავსდენ აღნიშნულ შენობაში, ქვეითთა სართულში.

რაიდაწყებულებები განიცდიდნენ უკიდურესი მდგომარეობას სათანადო შენობის უქონლობით, რის გამო იქნა მიღებული სათანადო ზომები, რაიონის ყველა თემებიდან, თანახმად საზოგადო კრებების დადგენილებისა, მიიცა რაიღმასკომს 6 დაკიტლი ეკლესიები შემდეგი თემებიდან: ლიიდან 2 ეკლესია, ჭალიდან 1, ჯვარიდან 2, საფაქიო ეწერიდან 1, ჭკადუაშიდან 1, რომლებიდან ორი ეკლესია დანგრეული და მოტანილია ლიაში, ხოლო დანარჩენი ამ მოკლე ხნის განმავლობაში იქნება დანგრეული და მიტანილი ცენტრში, რის შემდეგ გაკეთდება ყველა რაიდაწყებულებისათვის დიდი ხის შენობა არა ნაკლებ 12 ოთახისა და ამ შენობაში უნდა მოთავსდეს ყველა რაიდაწყებულებები.

ფიხულანის თემის საზოგადო კრებამ დაადგინა, რათა ყოფილი ეკლესია მიემატოს სკოლის შენობას, რისთვისაც არჩეულია საალმშენებლო კომისია. ასე მოიქცა ჭალის საზოგადოებაც. ჯვარის თემშიაც—ერთი ეკლესია დაშალეს და მიუმატებენ—მთლიანი სკოლის შენობას, და მეორეც—მასვე უნდა მიემატოს. საფაქიო ეწერის თემის საზოგადო კრების დადგენილებით, ერთი ეკლესია დანგრეულია და აკეთებენ სკოლის შენობას, მეორე კი დათმობილია რაიდაწყებულებისათვის ჭკადუაშის თემში—ერთი ეკლესია დანგრეულია და მოხმარდება თემის საჭიროებას. საზოგადოებამ რელიგიური ცრურწმუნეობის მოსასპობად გადასდგა დიდი ნაბიჯი, და მოახდინა ეკლესიების სრული ლიკვიდაცია. ამ მუშაობაში დიდი დავალება მიუძღვის ლიის რაიკომს და რაიღმასკომს, აგრეთვე სათემო საბჭოების თავმჯდომარეებსაც. საჭიროა ზუგდიდის სამაზრო აღმასკომმა ფინანსიური დახმარება აღმოუჩინოს ლიის რაიდმასკომს რაიდაწყებულების შენობის ასაგებად.

ენგურხიპარელი.

ზესტაფონის რაიონელმკომის მუშაობა

რაიგელხკომი მუშაობას შეუდგა ა. | წ. 15 თებერვლიდან. პრეზიდიუმში შედის სამი კაცი. გლეხკომის დაარსებას გლეხობა შეხვდა აღტაცებით და შეგნებულად. წევრების რიცხვი უდრის 4175 კომლს. ძირითადი ფონდი არის 3558 მანეთი და 40 კაპ., გლეხობის თვითდაბეგვრა იყო შემდეგი წესით: 1 კატეგორიის ორი მანეთი, 2,—მანეთნახევარი, 3—ერთი მანეთი და 4—კი ათი შაური. აკრეფილი ფული დღიურათ გადატანილ იქნა ჩერჩენკებზე. საწევრო გადასახადი აკრიფება ადგილობრივად თემების საბჭოებში რაიგელხკომის რწმუნებულების მიერ და შემდეგ იგზავნება რაიონებში. ზესტაფონის რაიგელხკომის ფარგლებში დახმარება გაწეულია შემდეგი წესით: ა) ქვრივ ობლებს სამოცი (60) მანეთი ფართლეულობით, ბ) ღარიბ გლეხობას ფულით დახმარება—35-მანეთი ფულით და 5-მანეთი ხორბლით, გ)—ინვალიდებს 35-მანეთი ფულთ, დ) ავადყოფებს წამლით და საექიმო დახმარება 300-მანეთი, აგრეთვე მიეცათ უკიდურეს ღარიბებს ამერიკელი ძველი ტანისამოსი 20-მანეთის, გლეხთა დაწესებულებებისათვის გაწეულია შემდეგნაირი დახმარება: სოფლის სკოლების ინვენტარის შესაძენათ მიეცემულია 65-მანეთი და გლეხთა კლუბის მოსაწყობად კი 300—მანეთი

თემგლეხკომების და რაიგლეხკომების მიერ ორი კვირის განმავლობაში სხვადასხვა სახით გაეცემული დახმარების მთელი ჯამი უდრის—925 მანეთს.

ზესტაფონის რაიგლეხკომს გაბარებული აქვს შემდეგი საფაროები: 1) მანუფაქტურის საწყობი № 1, 2) მარილის, ნავთის და წვრილპანის—№ 2, 3) ბამბეულის-ლერწვის სახელოსნო, № 3 4)—სასადილო № 4 და აგრედვე ქალაქ ზესტაფონში იხსნება გლეხთა საწილი, რის შეკეთება უკვე სწარმოებს და ახლო მომავალში შეუდგება მოქმედებას. საჭიროთ მიგვაჩნიათ აღვნიშნოთ, რომ ყველა საფაროებში მუშა-მოსამსახურეებიათ ირიცხებიან თითქმის ყველა ომის და შრომის ინვალიდები.

ზესტაფონის რაიგლეხკომის პრეზიდიუმი.

დღეხუთის ცენტისწყლის ბაზარი

ლეჩხუმის ცხენისწყლის მხარე მრავალმხრივად ჩამოუვარდება იმავე ლეჩხუმის რაიონის მხარეს. უკანასკნელი სჯობნის ცხენისწყლის მხარეს არა ნიადაგის სიკარგითა და ბუნებრივი სიმდიდრით, პირიქით, ამ მხრივ ცხენისწყლის მხარე კიდეც სჯობნის რაიონის მხარეს. მაგ. ამ მხარის სოფ ოყურეშის, ოფიტარას, ისუნდრიისა და ზუბის ღვინო განირჩევა განსაკუთრებული თვისებით. ამ ჯიშის ღვინო სრულიად არ ხარობს არამც თუ. ლეჩხუმის გარეშე, დასახელებული სოფლების გარდა ლეჩხუმის სხვა სოფლებშიც კი. სხვა მოსავალიც, როგორიცაა სიმინდი, ჰური ლობიო და სხვ., ამ მხარეში მეტი იცის, ვიდრე დასახელებული მაზრის რიონის მხარეზე. ასე რომ ამ ხმარეს ბუნებრივი სიმდიდრე ხელს უწყობს, მაგრამ, სამწუხაროდ, არა მგონია საქართველოში იყოს მეორე ხმარე, რომლის მცხოვრებლებიც ისეთ გაჭირვებაში და აუტანელ მდგომარეობაში იყვნენ, რანაირშიაც ეს ცხენისწყლის მხარის მცხოვრებლებია: მრავალმხრივია ხალხის გაჭირვება და უფრო ნიფთიერის ხმრით. ეს აიხსნება უმთავრესად იმით, რითაც ასე ვსთქვათ, რიონის მხარე უზრუნველყოფილია. ეს არის გზა. ლეჩხუმის ცხენისწყლის მხარე სრულიად უგზო ქვეყანაა და მოწყვეტილი ყველა ქალაქებს. ეს მხარე უფრო უკავშირდება ხონის ბაზარს და იქ მიაქვთ გასაყიდელად მცხოვრებლებს თავისი დოვლათი: ჰური, ღვინო, ლობიო და ვაშლი. ჯერ ერთი, მარტო ამ პატარა ბაზრათან საქმის დაჭერა ვერასფერი სახეირია მხარესათვის, ვინაიდან მცირე ბაზარი მცირე ღირებულებას აძლევს თავიანთ ნაშრომში სოფლის მცხოვრებთ. მეორეთ არც ამ ხონთან ეწყობა დაუბრკოლებელი და მოხერხებული დამოკიდებულება დასახელებულ მხარეს. ეს იმიტომ, რომ გზა არ ვარგა, გზა ხონამდე მისდევს მდინარე ცხენისწყალს ნაპირ-ნაპირ. მაგრამ ის ისე ვიწროდ და ყოველ ნაბიჯზე ისე გაფუჭებულია, რომ გლეხი, როდესაც აჰკიდებს თავის მოწეულ ჰურს ან ლობიოს ცხენს ხონის ბაზარზე წასაღებად, გზადაგზა ხშირად ნატრობს: „რატომ ზურგზე არ ავიკიდე და ისე არ წამოვიღე“. ო. დიახ, ათას ადგილზე მოელის ცხენს მარცხი და გზიდან მდინარეში გადავარდნა. თავიდანვე ეს მხარე ასე უგზოთ და დიდი ხანია ამის მიზეზით დაუსრულებლად იტანჯებიან ლეჩხუმელები. ამ გზის გაკეთება ისე რომ ურემმა გაიაროს, დიდ მუშაობას მოითხოვს. ადგილობრივი მკვიდრნი მის გაკეთებას დაუხმარებლად ვერ შესძლებენ. აქ საჭიროა მთავრობის ხელი, მისი დახმარება. ამ მხარის ასეთ უბედობას ისიც უწყობს ხელს, რომ ცენტრიდან ჰასუხისმგებელ ამხანაგებს, რომელნიც ზშირად მოგზაურობენ სოფლებში და მაზრებში, ამ გზაზე გავლა არ უხდებათ, თორემ ამდენ ხან გამოჩნდებოდა ვ ნმე მადლიანი და მიაქცევდა ყურადღებას. ადგილობრივი სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი, მართალია, აქცევს ყურადღებას გზების შეკეთებას, მაგრამ, ჩემის აზრით, უფრო სამართლიანი იქნებოდა პირველყოვლისა ამ ცხენისწყლის გზასათვის დაეხარჯა ყოველივე ის დახმარება მთავრობისა და ხალხის, რომელიც მოახმარეს ნიკორიძისეული ცაგერისაკენ გაპლანულ გზა. ცხენისწყლის ხმარეზე, დაწყებული სვანეთიდან გათავებული ლეჩხუმით, ძალიან მდიდარი ტყეები არის. ამ ტყეებით ხე-ტყის მასალისათვის ძალიან კარგად სარგებლობს სატყეო ტრესტი, მაგრამ ჯერ ჯერობით არავის მოფიქრებია იმ მხარეში დაქცეულ გზებისა და ხიდებისათვის ხარჯი გაეწია.

აქ გზის გაყვანა ადვილი საქმე არ არის და დიდ ხარჯებს მოითხოვს, მაგრამ მთავრობა, იმედია, აღმოუჩენს შესაფერ დახმარებას ამ მხრით ცხენისწყლის მხარის ლეჩხუმელებს, რომელთა მდგომარეობა ამ ნიადაგზე უნუგეშოა.

ჩხმელი.

ბიბლიოგრაფია

ალ. ჩოლოყაშვილი

როგორ აღვადგინოთ კახეთში ვენახები

მიწად-მოქმედების კომისარიატის სასოფლო-მეურნეობის განყოფილების გამოცემა.

გლეხობასთან კავშირის განმტკიცების და ჩვენი სასოფლო მეურნეობის განვითარების მიზნით სხვათაშორის დიდი ენნიშვნელობა აქვს სათანადოთ შერჩეულ აგრონომიულ ლიტერატურას, რომელიც გლეხობას მისცემს რჩევა დარიგებას, უჩვენებს ახალ გზებს მეურნეობის ამა თუ იმ დარგის გაუმჯობესებისთვის. ამ შემთხვევაში მეტი ენნიშვნელობა აქვს ორიგინალურ ლიტერატურას, რომელიც ადგილობრივ ნიადაგს, ჰავას და სხვა პირობებს ანგარიშს უწევს და პასუხს აძლევს მეურნეს იმ კითხვებზე, რომელნიც მის პრაქტიკულ ცხოვრებაში წამოჭრილან, მის საჭირბოროტო კითხვებათ ითვლებიან.

საქართველოს მიწათმოქმედების კომისარიატის სასოფლო მეურნეობის განყოფილებამ დაიწყო ასეთი წიგნაკების გამოცემა, საერთო სახელწოდებით „სოფლის სამკითხველო“. ჩვენს წინ ძვს წიგნი № 2, რომელიც ეკუთვნის ჩვენი მეცნიერობა-მეცნიერების ერთ საუკეთესო სპეციალისტს ს. ჩოლოყაშვილს. კახეთში ვენახების აღდგენა ერთი საჭირბოროტო საკითხთაგანია ჩვენ სასოფლო მეურნეობაში; ხსენებული წიგნიც სწორედ ამ საკითხს ეხება და მიუთითებს იმ ერთად-ერთ საშუალებაზე, რომლითაც შესაძლებელია ფილოქსერისაგან, მევენახეობის ამ საშინელ მტრისაგან თავდაცვა. ეს საშუალება არის ამერიკულ ვაზზედ ჩვენებური ვაზის ჯიშების მყნობა. ყველა ამერიკული ჯიშები სავარგისი არ არის ჩვენი ქვეყნის და კერძოდ კახეთის ნიადაგისთვის, ავტორიც ამბობს: „დიდი სიფრთხილე გვმართებს, ამერიკული ვაზის საძირეს შერჩევაში სათანადო ნიადაგისთვის გამოსაყენებელი ჯიში უნდა ვიხმაროთ, სადღეისოდ კი არ არსებობს არც ერთი ჯიში ამერიკული ვაზისა, რომელიც ყველა ნიადაგისთვის გამოსაყენებელი იყოს“. შემდეგ ავტორი დაწვრილებით ჩერდება ნიადაგის მიხედვით იმ ჯიშების შერჩევაზე, თუ რას უნდა მიექცეს ყურადღება ნამყინი ვაზის შეძენის დროს, და აგრედვე მისი გაშენების დროს და სხვ.

წიგნი შეიცავს სულ 16 გვერდს და შიგ მეურნისთვის მრავალი სასარგებლო ცნობებია. წიგნს თან დართული აქვს 8 სურათი. მეტად სასარგებლო და საჭიროა ასეთი ხასიათის წიგნების გამოშვება მეურნეობის სხვა დარგების და კითხვების შესახებ.

ფ. ბ.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

ცირკულარი № 23.

საქართველოს შრომის სახ. კომისარიატის რწმუნებულთა სამმართველოებს, შრომის განყოფილებებს, შრომის ინსპექციებს, რწმუნებულებს და ყველა პროფკავშირთა საჭიროების და სახაზრო პროფკავშირთა მიმართ.

ვეგზავნებთ რა ამასთან ერთად ა|კ. შრომის სახალხო კომისარიატის და ა—კ. ბიუროს განმარტება 1924 წ. მარტის 17-დან ა. წ. მარტის პირველი და მეორე ნახევრის შრომის ხელფასის გადახდის და კოლექტიურ ხელშეკრულებების რეგისტრაციის წესის შესახებ საკ. შრომის სახალხო კომისარიატი და საკ პროფკავშირთა საბჭო გაცნობებთ, რომ ა—კ. ს. ს. რ. უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს ყველა დადგენილებები სისწორით და დაუყოვნებლივ უნდა იქნენ ცხოვრებაში გატარებულნი („ზარია ვოსტოკა“ № 527—15 მარტი).

1. ა—კ. შრომის სახ. კომისარიატის განმარტების თანახმად, შრომის ხელფასი იმ წარმოება-დაწესებულებებში, სადაც ის კოლექტიურკოლებებით და სატარიფო შეთანხმებებით საკ. მანეთებში იყო გამოანგარიშებული ა. წ პირველ მარტიდან გადატანილი უნდა იქნეს ჩერგ. გამოანგარიშებაზე გამოქვეყნებულ სატარიფო ზოლების და მტკიცე პარიტეტის მიხედვით და უნდა დასრულდეს ა. წ. 31 მარტამდის. ეს ნიშნავს, იმას რომ მარტის ბოლოში თქვენ არ უნდა გქონდეთ არც ერთი ისეთი კოლექტიურკოლება, ან სატარიფო შეთანხმება, რომელშიაც შრომის ხელფასი საკონლის მანეთებში იქნება გამოსატული. მეორე მხრივ შრომის ხელფასის გადატანა უნდა მოხდეს მთავრობის მიერ დაწესებულ ზოლების და პარიტეტის მიხედვით, ე. ი. მეორე ზოლისთვის (ტფილისი, ბათომი და ბიათურა) შემდეგი პარიტეტით—1 საკონლის მანეთი უდრის 1 მან. და 30 კაპ. ჩერგონ. (1 : 1, 3) მესამე ზოლისთვის, ე. ი. საქართველოს მთელ დანარჩენ ტერიტორიისთვის—ერთი საკ. მანეთი უდრის—1 ჩერ. მანეთს(3 : 1).

მაგალითი მეორე ზოლისთვის.

თუ ხელშეკრულებაში პირველი ნახევრის განაკვეთი ორ საკონლის მანეთს უდრიდა,—ჩერგონულ გამოანგარიშების დროს უნდა უდრიდეს 8 ჩერგ. მანეთს.

2. მარტის პირველ ნახევრის შრომის ხელფასის გადახდა იმ მუშაკთათვის, რომელნიც გადაყვანილნი არიან ნერგ. ანგარიშის მტკიცე პარიტეტზე (ე. ი. 1 : 1, 3 მეორე ზოლისთვის და 1 : 1 მესამე ზოლისთვის) უნდა მოახდინონ: შემდეგი წესით:

ა) უნდა გასცეთ ავანსი ნახევარი თვის ჯამაგირის რაოდენობისა,

ბ) ამ ნახევარი თვის ჯამაგირს უნდა მიუმატოთ 50 პროც. (ამ ნახევარი თვის ჯამაგირისა) მარტის თვის სიძვირის გამო მიმატების ანგარიშში.

მაგალითი: I-ლი ნარიხსის თვიური სატარიფო განაკვეთი მეორე ზოლისა უდრის 8 საკ. მანეთს. მტკიცე პარიტეტით ჩერგ. ანგარიშზე გადასვლის დროს ეს განაკვეთი გამოიხატება 10 მ. 40 კაპ., მაშასადამე, მარტის ნახევარი თვის ჯამაგირი უდრის 5 მან. 20 კაპ.

ამ განაკვეთის (5 მ. 20 კ.) უნდა მიუმატოთ 50 პროც. ავანსი სიძვირის გამო მარტის თვის მომატების ანგარიშში, ე. ი. 2 მან. 60 კაპ. ამ რიგად მარტის პირველ ნახევრისთვის უნდა გაიცეს 5 მან. 20 კაპ. 2 მან. 60 კაპ.—7 მან. 80 კაპ.

მესამე ზოლისთვის ანგარიში ამგვარადვე იწარმოებს, იმ განსხვავებით მხოლოდ, რომ პარიტეტი ჩერგ. და საკ. მანეთებს შორის 1 : 1 იქნება.

3. მარტის მეორე ნახევრისთვის მუშაობისამსახურე აპრილის პირველ რიცხვებში იღებს სატარიფო განაკვეთის მეორე ნახევარს, ნაპრობით და ზეგმეტი მუშაობისთვის ჯილდოს პრემიების მიმატებით (თუ ასეთები ჰქონდა) აგრეთვე უწყებული ზოლის შტატიკა პარიტეტით ჩერგ. მანეთებში გამოანგარიშებით; ამას გარდა კიდევ პროცენტულ მომატებას სიძვირისთვის, რომელიც (მომატება) გამოქვეყნებული იქნება აპრილის შემდეგ; მხოლოდ ამ მომატებას უნდა გამოაკლდეს თვის პირველ ნახევრისთვის მიღებული მომატების ნაწილი. დაწვრილებით განმარტება და მაგალითი (მესამე მუხლისთვის) დამატებითი გაგზავნებათ.

4. სპეციალისტებს და იმ პირთ, რომელნიც პერსონალურ ჯამაგირს იღებდენ საქონლის მან. შრომის ხელფასი უნდა მიეცეს ჩერგ. გამოანგარიშებით 1 : 1, 3 პარიტეტის მიხედვით, ზოლის მიუხედავად და სიძვირისათვის მომატების მიუცემლად.

5. სპეციალისტების და იმ პირების შრომის ხელფასი, რომელნიც 1-ლ მარტისთვის პერსონალურ განაკვეთს იღებდენ ჩერგ. ანგარიშით, რჩება უცვლელად.

6. სპეციალისტების და იმ პირების განაკვეთების გადასინჯვა, რომელნიც სპეც ჯამაგირებს იღებენ შეიძლება მოხდეს ორივე მხარის სურვილით და ხელშეკრულობითი ურთიერთობის საფუძველზე, მასთან განაკვეთების გადასინჯვის დროს წარმოებადაწესებულებამ უნდა გაითვალისწინოს და ავარაუდოს თავისი ფონდები.

7. მომატება სიძვირის გამო არ ვრცელდება პასუხისმგებელ მუშაკებზე, ხელფასიანი მოამარაგებლებზე მუშა-მოსამსახურეებზე 'და ინჟინერებზე, ვინც შრომის ხელფასს იღებდა ჩერ. მანეთებში 1-ლ მარტამდის დადებულ კოლექტიურკოლობით და სატარიფო შეთანხმებით.

8. 1-ლ მარტიდან აღარ გატარდება რეგისტრაციაში ისეთი კოლექტიურკოლება ან სატარიფო შეთანხმება, რომელშიაც შრომის ხელფასი საკონ. მანეთებშია გამოსახული.

ყველა ზემოაღნიშნული უნდა მიიღოთ ცნობად და სისწორით შესასრულებლად.

იმის გამო, რომ შრომის ხელფასის ნორმები კოლექტიურკოლებებით მეტად მრავალ სახისა არიან და თქვენ, უეჭველია, ბევრ შეკითხვას მიიღებთ ამა თუ იმ მოქმენტის ახსნა-განმარტების შესახებ,—ამიტომ ყოველი ცნობის და განმარტების გაცემის დროს უნდა დაეყრდნოთ და იხელმძღვანელოთ ზხოლოდ და მხოლოდ ა—კ. ს. ს. რ. უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს დადგენილებებით, ა—კ. შრომის სახალხო კომისარიატის განმარტებით და ამ ცირკულიარით.

ყოველგვარი გაუგებრობის და აღნიშნული დადგენილების არა სისწორით შესრულების შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოთ საკ. შრომის სახალხო კომისარიატის სტატისტიკა-საკონფლიქტო განყოფილებას.

საკ. ს. ს. რ. შრომის სახ. კომისარი
ა. მ ი ქ ა ძ ე.

საკ. პროფკავშირთა საბჭოს მდივანი
მ. ჯ უ დ ე ლ ი

სატარიფო საკონფ. განყოფ. გამგე
რ უ ბ ა კ ი ნ ი.

სტ. საკონ. განყოფ. მდივანი
მ უ ს ა შ ი ბ ა კ ი ნ ი.

დადგენილება № 9.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი

საქართველოს სახალხო ბანკის რეორგანიზაციის შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს თანხმობით ადგენს:

1. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო ბანკი გადაკეთებულ იქნეს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სასოფლო სამეურნეო ბანკად.

2. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო ბანკის თანხებიდან გამოყოფილ იქნეს სამოცდა ექვსი ათასი (66.000) ჩერონეცი, რაც სულსთა არის გაცემული მრეწველობის სხვადასხვა დარგისათვის და ეს თანხა ჩაირიცხოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკების კავშირის სამრეწველო ბანკის საქართველოს განყოფილების ფონდში.

3. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო ბანკის დანარჩენი თანხები და მთელი ინვენტარი დარჩეს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სასოფლო-სამეურნეო ბანკს.

4. დადგენილება ე. ე. ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე
შ. ე ლ ი ა ვ ა.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს მდივანი ალ. ს ა ლ ა რ ი ძ ე.

1924 წლ. მარტის 24
თბილისი—სასახლე.

კარტიული და საგზოოთა კალენდარი

კარტიული

დაცველთა კოლეგიის კოგფრაქციის თათბირი.

— ს. კ. პ. ც. კ—ი, დღეს ა. თ. 27-ს 2 საათზე იწვევს ცეკას შენობაში დაცველთა კოლეგიის კომფრაქციის წევრების თათბირს, სადაც უნდა გამოცხადდენ შემდეგი ამხანაგები:

ატოფეი ნიკოლოზ ალექსანდრეს-ძე, აიგაზოვი ნიკოლოზ ეფელიანის-ძე, ადამიძე თამარა ივანეს ასული, ბეგიჩევ ანდრო გრიგოლის-ძე, გორგასლიძე თეოფანე ხოსიას-ძე, დევნოგორცევი დიმიტრი გიორგის-ძე, ვარდოიანი გიორგი თედორეს-ძე, ყურულოვი გიორგი, კაკაბაძე იოსებ პავლეს-ძე, მამფლია იოანა დიმიტრის-ძე, რუხაძე არჩილ გერონტეს-ძე, საყვარელიძე პავლე, სიხარულიძე ვიქტორი, ტრაპაიძე ზეციდა სამსონის-ძე, ჯანეკელაშვილი შალვა პლატონის-ძე, თაკოფეი სტეფანე ადამის-ძე, ყვანია ისაკი, ავალიანი არშ. ვ. სტურუა გიორგი, დარახველიძე ალექსანდრა.

ხ. კ. პ ც. კ—ის სპორგანიზაციო განყოფილება.

მობილიზაციის წესით გაგზავნულ ამხანაგების საყურადღებოდ.

— ხ. კ. პ. ც. კ. საკგიტ. საპროპაგანდო განყოფილება წინადადებას აძლევს შემდეგ ასხანაგებს, რომლებიც მობილიზაციის წესით გაწვეულნი არიან ლენინიზმის პროპაგანდის კურიერულის ჩასატარებლად მაზრებში, გამოცხადენ დღეს, მარტის 27-ს 12 საათზე საკგიტ. საპროპაგანდო განყოფილებაში ინსტრუქციებისა და მანდატების მისაღებად: 1. ნინიკოვს (იაზვანება ბათომში); 2. ორაგველიძეს (ბათომი და ოხურეიური) 3. ტაკოეს (ცხინვალი); 4. ელისაბედაშვილს (ფოთი): 5. კ. ოკუჯავას (ჭორი); 6. რუხაძეს ლეტ (თელავი და სიღნაღი); 7. წულიკიძე პაოშენ (ონი და ცაგერი); 8. ვაშაძე ალ. (შორაპანის მაზ.).

ს. კ. პ. ც. კ. საკგიტ. საპროპაგან. განყ. გამგე ვ. ბ ა ხ ტ ა ძ ე.

განათლების მუშაკთა სახლი.

— ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს, 27 მარტს საღ. 6 საათ. მუსიკისა და გალობის მასწავლებელთა წრეში მოხსენება.

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს, 27 მარტს საღ. 6 საათ. დაიწყება მეცადინეობა საბჭოთა აღმშენებლობის წრეში (ქართულ ენაზე).

ამავე დღეს საღამოს 6 საათ. მხატვრული კითხვის წრე კრუჩინის ხელმძღვანელობით.

პ ა რ ა ს კ ე ვ ს, 28 მარტს საღ. 7 ნახ. საათ. რუსული ენის მასწავლებელთა წრე.

ამავე დღეს საღ. 7 საათ. არა რუსულ სკოლების რუსული ენის მასწავლებელთა წრე.

ამავე დღეს საღ. 6 ნახ. საათ. არა ქართული სკოლების ქართული ენის მასწავლებელთა წრე.

ამავე დღეს საღ. 7 საათ. პოლიტეკონომიის წრე.

— **საქართველოს აბკომკავშირის თბილისის კომიტეტი** შაბათს, 29 მარტს, საღამოს 5 საათზე, 2 რაიონის კლუბის შენობაში იწვევს თბილისის ორგანიზაციის იაჩეკების პიუროების კონფერენციას. დღის წესრიგში დასმულია საკითხი:

„საქართველოს აბკომკავშირის მორიგი ასოცანები ცეკას პლენუმის და რუსეთის აბკომკავშირის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის რეზოლიუციის მიხედვით“.

იაჩეკების პიუროების ყველა წევრთა დასწრება სავალდებულოა.

საქართველოს აბკომკავშირის თბილისის კომიტეტის მდივანი ლ ო მ ი ძ ე.

განცხადებები

საქართველოს ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირის ცენტრალური კომიტეტი მწუხარებით აცნობებს ყველა წევრებს კავშირის აქტიური მუშაკის, სენაკის სამაზრო კომიტეტის ყოფ წევრის, სახელმწიფო უნივერსიტეტის მსმენელის

ვერა კიზირიასს

მოულოდნელად გარდაცვლილას. 5. 975

ბ. ბ. ლენინის სახელობ. საოპერო თეატრი

ლეონიდ სოგინოვის

გასტროლები

პარასკევს, 28 მარტს ალდგომის პარტიის შეცარულებს
ტრავიატა ლ. სოგინოვი

კვირას, 30 მარტს
ლოენგრინი
ლოენგრინი—ლ. სოგინოვი
დადგმა—კ. მარჯანიშვილის

ყველა წარმოდგენებს დირიჟორობს ი. ფალიაშვილი.
№ 967 0—2

ბამოვიდა და იყიდება სამხატვრო-ალეტერატურო, სამეცნიერო ჟურნალი

„მნათობი“ № 1

შინაარსი:

1. დენნა შენგელაია—სანავარდო, (დიდი უმეური) რომანი.
2. ი. ხალვაში—*** ლექსი
3. ნერეტბრიანსკა—კომუნა. ლექსი. (თარგმანი)
4. ტარასოვ როდიონოვი—შოკოლადი (ფანტასტიური ამბავი)
5. ფ. ბაბარაძე—რუსეთის რევოლიუცია და ლენინი
6. ბალაბა ტარიელიძე—დიადი დიადთა შორის.
7. კ. ოსაგველიძე—ლენინი და ბრესტი.
8. ალ. ვარდან. ბაგელიძე—ბოლშევიკები და იაკობინელები.
9. კ. ოსაგველიძე—წერილები პოლიტიკურ ეკონომიიდან
10. ნ. გოგიბერიძე—ალბერტ აინშტაინის რელატივობის თეორია.
11. ვ. ბარნაბიშვილი—ქვანახშირის მარაგი საერთოდ და კერძოდ საქართველოში.
12. ს. ოსაგველიძე—ბაიახალგაზრდება.
13. ნ. კოკნაძე—„მუშათა პარტიის“ მოგონება ინგლისში.
14. ლარისა რეიხნერ—ჰამბალიების ჩრდილში (თარგმანი).
15. ი. გედევანიშვილი—პროლეტარულ ხელოვნების პრობლემა.
13. ნიბლიოგრაფია.

ჟურნალში ძირითად თანამშრომლად არიან საქართველოს მწერლები, მეცნიერები და მეცნიერები, მონაწილეობას მიიღებენ აგრეთვე რუსეთის და ევროპის ლიტერატურო და სამეცნიერო ძალები.

მეორე ნომრიდან ჟურნალი იქნება არანაკლებ 300 გვერდისა და ეღირება 1 მ. 50 კ.

წლიური ხელისმოწერითათვის 25 პროც. დაკლებით.

ხელის მოწერა და შეძენა შეიძლება ჟურნალის კანტორაში, პოლიტგანათლების მთავარმმართველობის წიგნის მაღაზიაში (რუსთაველის პრ. № 22) და ყველა წიგნით სავაჭროებში.

საქართველოს პოლიტგანათლების მთავარმმართველობა წინადადებას აძლევს მასთან დაქვემდებარებულ წიგნთსაცავებს და დაწესებულებებს გამოიწერონ ჟურნ. „მნათობი“

რედაქციის მისამართი: რუსთაველის პრ., № 22.

ყოველგვარი წერილების და მასალების გამოგზავნა შეიძლება აქვე რედაქციის სახელზე.

რედაქცია ღია არის ყოველდღე 12-დან 2 საათამდე.

საქ. პოლიტგანათლების მთავარმმართველობა.

1—1 ნის. 976.

აღმასკომის საფინანსო განყოფილება

ამით აცხადებს საყოველთაო სა